

अग्रगलेख

खरीखरी..

कुठे हरवली माझी मराठी

मराठ्यांनी आणि मराठी भाषेने एकेकाळी केलेली देदीप्यमान कामगिरी देशाच्या इतिहासात सुवर्ण अक्षरात नोंदली गेलेली आहे. आम्ही गेले दोन दिवस मराठीची महानता, महत्ता, मराठी बाणा आणि मराठी अस्मिता यावर सद्बुद्धतेने लिहिलेले आहे. आता आज माझी मराठी कुठे हरवली आहे. त्याचा शोध घेणे महत्वाचे आहे. ज्या ज्या उतुंग प्रतिभेच्या महनीय व्यक्तींनी महाराष्ट्राची पताका उंच उंच नेलेली आहे. त्या सर्वांनी आपले शिक्षण माय मराठीतच केले होते. हे मुद्दाम नमूद करावेसे वाटते. मग त्यामध्ये चिंतामणराव देशमुख असोत, जयंत नारळीकर असोत किंवा ताज गुपला वेगळा दर्जा मिळवून देणारे केरकर असोत. ही सर्व मंडळी महाराष्ट्रासाठी ललामभूत आहेत. आम्ही मुद्दाम मराठी साहित्यातील दिग्गजांचे नाव घेतलेले नाही. अशा आपल्या मराठीला आणखी कुठे कुठे शोधावे लागेल. हा आमच्या पुढील यक्षप्रश्न आहे. मराठी भाषेत विज्ञानाचे शिक्षण द्यावे, कायद्याचे शिक्षण द्यावे. इंजिनिअरिंगचे शिक्षण द्यावे, वैद्यकीय शिक्षण द्यावे. असा मनोदय पाच-पन्नास वर्षांपूर्वी अनेक दिग्गजांनी व्यक्त केला होता. आजची परिस्थिती पाहिली तर काय नजरेला पडते. आज मराठी भाषेला जणू काय ती परकीय भाषाच आहे. अशा रीतीने अनेक मराठी घरात पाहिले जाते. आपला मुलगा किंवा मुलगी पहिलीपासून इंग्रजी माध्यमातून शिकावेत. हे केवळ मुंबई, पुण्यातील उच्चवर्गीयांचे स्वप्न राहिलेले नाही. तर आता लहानशा खेड्या-पाड्यामधूनही इंग्रजी माध्यमाच्या शाळा भराभर प्रकट होत आहेत. किंबहुना त्या भूखण्णप्रमाणे उगवत आहेत आणि त्याच शाळांचे संचालक या उद्योगाला नफ्याचा उद्योग म्हणत आहेत. मुलांनी मराठीत शिकावे. म्हणून कर्मवीर भाऊराव पाटील, डॉक्टर पंजाबराव देशमुख, डॉक्टर बापूजी साळुंखे यांच्यासारख्या महानुभावानी मराठी भाषेच्या शाळा सुरू केल्या. आता बदलत्या ऋतुमानानुसार या शाळांमध्येही परकीय भाषेप्रमाणे मराठीला बऱ्याच ठिकाणी स्थान नाही. तिथेही इंग्रजीचे आक्रमण झालेले आहे. आम्ही वारंवार हे म्हटले आहे की, आम्ही कुठल्याही भाषेच्या विरोधात नाही. मग ती इंग्रजी असो काय किंवा हिंदी असो काय. आम्ही कोणाच्याही विरोधात नाही आणि त्यांचा द्वेष करण्याचे कारणच नाही. पण तुम्हाला आता माझ्या महाराष्ट्रातील शाळांमध्ये मराठीत शिकणारी मुले शोधावी लागत असतील. तर यासारखी दुसरी लाजिरवाणी गोष्ट कोणतीही नाही. मराठीचे प्राचीन साहित्य, मध्ययुगीन साहित्य आणि अवाचीन साहित्य याची तुलना केली. तर आपले आजचे मराठी साहित्य आम्हाला आपले म्हणजेच आपल्या मराठीचे साहित्य का वाटत नाही. हा आमच्या समोरील मूळ प्रश्न आहे. इंग्रज आले. त्यांनी राज्य केले आणि इंग्रजांची सत्ता गेली. त्यांनी जेवढा इंग्रजीचा प्रचार-प्रसार केला नाही. तेवढा प्रचार आणि प्रसार आमचे इंग्रजाळलेले मराठीजन करीत आहेत. ही अत्यंत खेदाची गोष्ट नाही काय. महाराष्ट्रातील दुकानांवर मराठी फलक लिहिले पाहिजेत. असा कायदा आहे. त्यामुळे हत्तीसारखी इंग्रजी अक्षरे आणि उंदरासारखी मराठी अक्षरे लिहून आपले दुकानदार कायदा पाळतात. आपल्या हाती जो मोबाईल आला आहे. तो सुरुवातीला महागडा होता. तेव्हा घरात एखादा किंवा दुसरा मोबाईल असायचा. आता मोबाईलवर दरमहा २०० ते ३०० रुपये खर्च की केले की, तुम्हाला वाटेल तेवढे बघता किंवा बोलता येते. मोबाईल प्रेमी जनांमध्ये मराठी भाषाही मोबाईली झाली आहे. आम्हाला आता मराठीचे व्याकरण शिकण्याची गरज वाटत नाही किंवा भासतही नाही. एक शब्द मराठी, दुसरा शब्द इंग्रजी आणि तिसरा हिंदीचा अशी आमची ही नवमराठी निर्माण झालेली आहे. गंमत अशी आहे की, सरकारने सरकारी कामासाठी जो मराठी शब्दकोश निर्माण केलेला आहे. तो वाचल्यावर ती मराठी बहुतेक पुढील शंबर दोनशे वर्षांनंतर बोललेली जाईल, असे वाटणे स्वाभाविक आहे. मराठी भाषेचे आकर्षण का निर्माण होत नाही हाही एक चिंताचा विषय आहे. मराठी भाषेतील पुस्तके मोठमोठे प्रकाशक काही वर्षांपूर्वी आवृत्ती काढताना हजार प्रति छपीत असत. आता तो आकडा अडीचशे - तीनशेवर आलेला आहे. महाराष्ट्रात आणि मुंबईतही मराठी वाचन साहित्य विकणाऱ्या पुस्तकाची दुकाने बंद झालेली आहेत. आता तुम्हाला मराठी भाषेच्या शोधासाठी सक्रिय होऊन बाहेर पडावे लागेल. तेव्हा शिल्लक असलेली मराठी ठिकाणी, ती वाढवी. असे वाटत असेल तर, समस्त मराठी जनांनी मराठीला शोधा आणि शोधल्यावर आपल्या मनांत आणि आपल्या आत्मजनांत रुजवा, एवढीच नम्र विनंती आहे.

वाढदिवस अभिष्टचिंतन...

श्री. बलवंतभाऊ वानखडे
 (खासदार, अमरावती)

यांना वाढदिवसाच्या

हार्दिक शुभेच्छा!

- शुभेच्छक -

श्री. किशोर पद्मने
 (शासकीय कंत्राटदार, हर्दापूर जि. अमरावती)

विरोधकांचा कामकाजावर बहिष्कार

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १ :
 राज्य विधिमंडळाच्या पावसाळी अधिवेशनाचा आज दुसरा दिवस. भाजप नेते बबनराव लोणीकर तसेच कृषिमंत्री माणिकराव कोकाटे यांनी शेतकऱ्यांचा अपमान केल्याचा मुद्दा नाना पटोले यांनी उपस्थित केला.

परंतु, नाना पटोले यांनी असंसदीय शब्दाचा वापर केल्याचे म्हणत अध्यक्ष राहुल नावेंकर यांनी ५ मिनिटांसाठी सभा तहकूब केली. नाना पटोले यांनी मुख्यमंत्र्यांनी शेतकऱ्यांची माफी मागावी, अशी मागणी सभागृहात केली होती. नाना पटोले, विजय वडेरीवर थेट अध्यक्षच्या डायसवर चढून राजदंडापुढे जाऊन लोणीकर प्रकरणात मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी माफी मागण्याची केली मागणी. त्यानंतर सभापतींनी नाना पटोलेंवर निलंबनाची कारवाई केली.

भाजप आमदार बबनराव लोणीकर यांनी जालना जिल्ह्यात केलेल्या वक्तव्य प्रकरणी काँग्रेसचे नेते नाना पटोले यांनी सभागृहात मांडला. या प्रकरणात लोणीकर, कृषिमंत्री

नाना पटोले दिवसभरासाठी निलंबित : शेतकऱ्यांच्या प्रश्नाने गाजला दुसरा दिवस

सरकारची वास्तविकता आज समोर आली - नाना पटोले

निलंबनानंतर सभागृहाबाहेर आलेले पटोले पत्रकारांशी बोलताना म्हणाले, भाजप महायुतीचे सरकार माज आलेले आहे. या सरकारची वास्तविकता आज समोर आली आहे. यांचे नेते शेतकऱ्यांना भिकारी समजतात. त्यांना कपडे हे घेऊन देतात. २०१४ च्या आधी लोणीकर उघडाच फिरत होता. जो शेतकऱ्यांच्या बाबतीत बोलेल त्याला निलंबित करणे आणि जे अपमान करतात त्यांना सन्मानाने बसवायचे, अशी टीका नाना पटोले यांनी केली.

नाना पटोले यांना निलंबित केले. सगळ्यात धक्कादायक गोष्ट ही आहे की विधानभवनानत निलंबन होणे, कदाचित कोणी वेडेवाकडे वागले असेल तर निलंबन झाले असेल. पण, पहिल्यांदा असे होत आहे की शेतकऱ्यांचा आवाज उठवण्यासाठी, शेतकऱ्यांचा अपमान जो झालेला आहे त्याच्याविरोधात आवाज उठवण्यासाठी कोणीतरी निलंबित झाले आहे. हा एक भयानक पायंडा अपन पाडलेला आहे. दुर्दैव या महाराष्ट्राचे की हे सरकार आपल्या डोक्यावर बसले आहे ते सरकार निवडणूक आयोमाच्या आशीर्वादाने बसले आहे शेतकऱ्यांच्या आशीर्वादाने नाही. आमदार आदित्य ठाकरे

आणि मुख्यमंत्र्यांनी माफी मागावी, अशी मागणी त्यांनी केली. त्यासाठी त्यांनी थेट विधानसभा अध्यक्ष राहुल नावेंकर यांच्या आसनाजवळ जात राजदंडाला देखील स्पर्श केला. त्यामुळे अध्यक्षांनी त्यांनी एका

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी नाना पटोले यांच्या कृती वरून काँग्रेसवर निशाणा साधला.

सभागृहात आजपर्यंत अनेकदा आपण असे गोंधळ पाहिले आहेत. मात्र, अध्यक्षांचा चुकी असल्यासारखे पटोले अध्यक्षांच्या अंगावर धावून गेले असल्याचे फडणवीस यांनी म्हटले आहे. या सभागृहात असे कधीच झाले नसल्याचे त्यांनी म्हटले आहे.

नाना पटोले हे फार लांब उभे होते अध्यक्षांपासून आणि ते एकटेच होते. आम्ही तर झुंड गेलेली पहिली आहे. सत्ताधारी प्लॅन करून नांनाबाहेर घालवणार असतील तर हे आम्हाला मान्य नाही. हे लोकशाहीला न शोभणारे होते. आमदार जितेंद्र आव्हाड

दिवसासाठी निलंबित केले. मात्र, शेतकऱ्यांच्या प्रश्नांवर रोज निलंबित केले तरी सभागृहात आवाज उचलणार असल्याचे पटोले म्हणाले.

बीड लैंगिक शोषण प्रकरणाची एसआयटी चौकशी

महिला आयपीएस अधिकाऱ्याच्या नेतृत्वात तपास मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची घोषणा

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. १ :
 बीड येथील एका कोचिंग क्लासेसमध्ये अल्पवयीन मुलींच्या झालेल्या लैंगिक शोषणाची एसआयटी चौकशी करण्याची घोषणा मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी मंगळवारी केली.

प्रस्तुत प्रकरणाची संभाव्य व्याप्ती तथा संवेदनशीलता लक्षात घेऊन सरकारने या प्रकरणाची एसआयटी चौकशी करण्याचा निर्णय घेतला. एका वरिष्ठ दर्जाच्या महिला आयपीएस अधिकाऱ्याच्या नेतृत्वात ही समिती कालबद्धपणे आपला तपास करून या गुन्ह्याचा छडा लावेल. या प्रकरणी कुणालाही पाठिशी न घालता पॉडित मुलींना न्याय देण्यात येईल, असे ते म्हणाले.

भाजप सदस्य चेतन तुपे यांनी बीडमधील लैंगिक शोषणाचा मुद्दा सभागृहात उपस्थित केला. गुरू - शिष्याच्या नात्याला काळीमा फासणारे कृत्य या महाराष्ट्रात

घडले आहे. बीडमधील एका कोचिंग क्लासेसमध्ये एका अल्पवयीन मुलीचे लैंगिक शोषण झाले आहे. सध्या या प्रकरणातील दोन्ही आरोपींना अटक झाली आहे.

त्यांच्यावर पोस्कोचा गुन्हाही दाखल करण्यात आला. पण या प्रकरणाची सखोल चौकशी करण्याची गरज आहे. सरकारने या प्रकरणी एसआयटी चौकशी करावी, अशी मागणी त्यांनी केली होती.

मुख्यमंत्री विधानसभेत बोलताना म्हणाले की, सभागृहाचे सदस्य चेतन तुपे यांनी बीडमध्ये घडलेल्या एका अतिशय गंभीर घटनेचा मुद्दा उपस्थित केला. सरकारने वरिष्ठ दर्जाच्या आयपीएस महिला अधिकाऱ्याच्या नेतृत्वात एक एसआयटी चौकशी स्थापन करण्याचा निर्णय घेतला असून, एसआयटीच्या माध्यमातून या गुन्ह्याचा तपास केला जाईल.

चर्चेत राहण्यासाठी नाना पटोलेंचा प्रयत्न?

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. १ :
 पावसाळी अधिवेशनात मंगळवारी नाना पटोले यांनी थेट अध्यक्षांच्या आसनापर्यंत जाऊन मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्याकडून माफीची मागणी केली.

त्यांच्या या कृतीवर उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी जोरदार टीका करत चर्चेत राहण्यासाठी नाना पटोलेंनी असा प्रयत्न केला का? असा सवाल उपस्थित केला. एकनाथ शिंदे म्हणाले, नाना पटोले हे

स्वतः विधानसभेचे अध्यक्ष राहिलेले आहेत. त्यांना सर्व कामकाजाची माहिती आहे. विधानसभेच्या सभागृहाचे पावित्र्य राखले पाहिजे, हे देखील त्यांना माहीत आहे. पण ते आज एवढे हेक्ट्रीक का झाले ते माहीत नाही. त्यांची काँग्रेसमध्ये दिल्लीत चर्चा दिसत नव्हती. आपल्या नावाची चर्चा झाली पाहिजे, पुन्हा प्रकाशझोतात यायला पाहिजे, यासाठी त्यांचा प्रयत्न होता का? असा सवाल शिंदे यांनी उपस्थित केला.

‘दैनिक महासागर’ विधान परिषदेत

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. १ :
 विधिमंडळाच्या पावसाळी अधिवेशनाच्या दुसऱ्या दिवशी आज मंगळवारी विधान परिषदेत दैनिक महासागरचा प्रकाशन उल्लेख करण्यात आला.

विधान परिषद सदस्य दादाराव केचे यांनी सभागृहात वर्धा जिल्ह्यातील रेंतीचे अवैध उत्खनन आणि विक्रीचा मुद्दा उपस्थित केला. दैनिक महासागरने या प्रकरणाला वाचा फोडत २४ मार्च रोजीच्या अंकात अनेक रेंती माफियांची नावे प्रकाशित केली. मात्र, या रेंती माफियांवर कारवाई झाली नसल्याचे त्यांनी सांगितले. दे. महासागरच्या वृत्ताची दखल घेत सरकारने कोणती कारवाई केली? अशा रेंती चोरांवर कोणती कारवाई केली जाणार आहे? असे प्रश्न उपस्थित करीत त्यांनी रेंतीचोरीला आळ घालण्याची मागणी केली.

श्री दादाराव केचे, भाजपा

महाराष्ट्राच्या मुख्य सचिवपदी राजेश मीणा यांची नियुक्ती

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १ :
 राजस्थानच्या सवाई माधोपूर येथील रहिवासी असलेले आयएसएस अधिकारी राजेश कुमार मीणा यांनी सोमवारी महाराष्ट्राचे मुख्य सचिव म्हणून पदभार स्वीकारला.

मुख्य सचिव पदवरून सुजाता सौनिक ३० जून रोजी सेवानिवृत्त झाल्यानंतर राजेश मीणा यांची वर्षा लागली गेल्या ४० वर्षांपासून महाराष्ट्रात सेवा बजावत असलेल्या राजेश यांना अशा अनेक ठिकाणी पोस्टिंग देण्यात आले. वयाच्या २१ व्या वर्षी त्यांनी पहिल्याच प्रयत्नात यूपीएससी परीक्षा उत्तीर्ण होऊन आपले स्वप्न पूर्ण केले.

महाराष्ट्र ओबीसी आरक्षणावर तोडगा काढणे, बाल आणि महिला विभागात नवोपक्रम, ग्रामीण महाराष्ट्रातील महिलांना बचत गट तयार करून स्वावलंबी बनवणे, दुष्काळग्रस्त भागात पाणी व्यवस्थापन, नवीन पिके, उपकरणे आणि पिकांमध्ये नवोपक्रम वापरण्यास प्रवृत्त करणे ही त्यांची सर्वात महत्वाची कामे आहेत. महाराष्ट्रात कोणताही पक्ष सत्तेत असला तरी, ते नेहमीच मुख्यमंत्र्यांचे आवडते अधिकारी राहिले आहेत.

फटाक्यांच्या कारखान्यात भीषण स्फोट

५ ठार : ४ गंभीर

■ वृत्तसंस्था, चेन्नई, दि. १ :
 तामिळनाडूतील शिवकाशी येथील एका फटाक्यांच्या कारखान्यात मंगळवारी मोठा स्फोट झाला, या वृत्तसंस्था पीटीआयनुसार, या अपघातात किमान ५ जणांचा मृत्यू झाला आहे. या अपघातात ४ जण गंभीर भाजले आहेत. आणखी काही लोक अडकल्याची शक्यता वर्तवली जात आहे. बचावकार्य सुरू आहे. जखमींना उपचारासाठी विरुधुनगर सरकारी रुग्णालयात दाखल करण्यात आले आहे.

विरुधुनगर जिल्ह्याचे एसपी कन्नन यांनी सांगितले की, शिवकाशीजवळील चिन्नकमानपट्टी गावात एका फटाक्यांच्या कारखान्यात स्फोट झाला. अपघातानंतर कारखान्यातून सतत धूर निघताना दिसत होता आणि आतून फटाके फुटण्याचे आवाज ऐकू येत होते. घटनेची चौकशी सुरू आहे.

अमरावती जिल्ह्याचे लोकप्रिय

खासदार बलवंतभाऊ वानखडे

आपणास वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा...

आपल्या हक्काचा खासदार

०२ जुलै

शेतकऱ्यांच्या प्रश्नावर अंबादास दानवे आक्रमक

मुंबई : विधिमंडळाच्या पावसाळी अधिवेशनाच्या दुसऱ्या दिवशी विरोधकांनी शेतकऱ्यांच्या प्रश्नावर सरकारला घेरण्याचा प्रयत्न केला. शेतकऱ्यांच्या संदर्भात विविध प्रश्न मांडत विरोधी पक्षनेते अंबादास दानवे यांनी राज्य सरकारला जाब विचारला. तसेच शेतकऱ्यांचे प्रश्न सोडवण्यासाठी कालवद्द कार्यक्रम आखण्याची मागणी देखील दानवे यांनी केली आहे. राज्य सरकारने पिक विमा योजना बंद केली असून राज्यातील काही जिल्ह्यात पिक विमा योजनेत अनागोंदी झाली म्हणून सर्व शेतकऱ्यांना त्याची शिक्षा देणे योग्य नसल्याचे दानवे यांनी म्हटले आहे. या संदर्भात आज त्यांनी विधान परिषदेच्या सभागृहात विविध प्रश्न उपस्थित केले. मे आणि जून महिन्यात झालेल्या अवकाळी पावसामुळे झालेल्या नुकसानीची भरपाई शेतकऱ्यांना अद्याप मिळालेली नाही. त्यांचे पंचनामे पूर्ण झाले आहेत का? भरपाई देण्याची प्रक्रिया पूर्ण झाली आहे का? असे प्रश्न देखील दानवे यांनी उपस्थित केले. राज्य सरकारने एक रुपयात पीक विमा योजना बंद केली असून पूर्वी पीक विमा योजनेचा लाभ शेतकऱ्यांना देताना ४ टिगर पद्धतीने दिला जात होता. मात्र सरकारने यामध्ये बदल करून ३ टिगर रद्द करण्यात आले असून यामुळे शेतकऱ्यांवर अन्याय होणार आहे.

संदीप क्षीरसागर यांचा धनंजय मुंडेवर पलटवार मी त्यांच्या सारखा पळालो नाही

बीड : बीड येथील कोचिंग क्लासेसमध्ये अल्पवयीन विद्यार्थिनीचे लैंगिक शोषण झाल्यामुळे अवघ्या महाराष्ट्रात खळबळ माजली आहे. धनंजय मुंडे यांनी या प्रकरणातील एक आरोपी राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचंद्र पवार पक्षाचे आमदार संदीप क्षीरसागर यांच्या जवळचा असल्याचा आरोप केला होता. त्यानंतर आता संदीप क्षीरसागर यांनी स्वतः पुढे येत स्पष्टीकरण दिले आहे. प्रस्तुत प्रकरणात आरोपी माज्या जवळचे असले तरी पीडितेने तक्रार दाखल करतात त्यांच्यावर गुन्हा दाखल झाला आहे. मी त्यांच्यासारखा 150 दिवस पळून गेलो नाही, असे ते म्हणाले. बीड येथील एका खासगी कोचिंग क्लासमध्ये अल्पवयीन विद्यार्थिनीचे लैंगिक शोषण झाले होते. या प्रकरणी पीडितेच्या तक्रारीनुसार 2 शिक्षकांवर पोक्सो अंतर्गत गुन्हा दाखल केला आहे. यापैकी विजय पवार हा आरोपी आमदार संदीप क्षीरसागर यांच्या जवळचा असल्याचा आरोप आहे.

जलसंधारण खात्याच्या ८,७६७ रिक्त पदांना मान्यता : संजय राठोड

मुंबई : जलसंधारण विभागाला नव्याने ८,७६७ पदांचा आकृतीबंध तयार करून तो वित्त विभागाकडे सादर करण्यात आला होता. या सर्व पदांना आता हाय पावर कमिटीने मान्यता दिलेली आहे. त्यामुळे आता लवकरच महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत ही भरती प्रक्रिया जलदारित्या राबविली जाईल, अशी माहिती मृद व जलसंधारण मंत्री संजय राठोड यांनी विधान परिषदेत लक्षवेधीच्या उत्तरात दिली. विरोधी पक्षनेते अंबादास दानवे तसेच सदस्य डॉ. प्रज्ञा सातव, अभिजित वंजारी, अॅड.अनिल परब यांनी यासंदर्भातील लक्षवेधी उपस्थित केली होती. मंत्री संजय राठोड म्हणाले, की २०१७ साली जलसंधारण विभागाची स्वतंत्र निर्मिती झाली. त्यावेळी १६,४९९ पदांचा आकृतीबंध मंजूर झाला होता. त्यातील ९,९६७ पदे कृषी विभागाकडून आणि ६,५१२ पदे जलसंधारण व ग्रामविकास विभागाकडून वर्ग होणे अपेक्षित होते. मात्र, कृषी विभागाकडून केवळ २,१८१ पदांचीच मंजुरी मिळाली असल्याचेही त्यांनी यावेळी सांगितले. आज जर महाराष्ट्र सुजलाम-महागण करायचा असेल, तणावमुक्त करायचा असेल, तर जलसंधारण विभागाला बळकटी देणे आवश्यक आहे. त्यासाठी ही पदभरती आवश्यक असल्याचे मंत्री संजय राठोड यांनी नमूद केले.

महाराष्ट्र, शिवसेना, शिवसेनेचे वाघ अजून जिवंत : संजय राऊत

मुंबई : महाराष्ट्र आणि शिवसेना, शिवसेनेचे वाघ अजून जिवंत आहेत, असे म्हणत शिवसेना ठाकरे गटाचे खासदार संजय राऊत यांनी भाजपला डिवचले आहे. तसेच 5 तारखेला ठाकरे बंधू एकत्र येतील असेही त्यांनी सांगितले आहे. विजयी दिवसाचा सोहळा शिवतीर्थारव्हा, अशी इच्छा असल्याचे देखील संजय राऊत यांनी म्हटले आहे. संजय राऊत म्हणाले, महाराष्ट्र आणि शिवसेना, शिवसेनेचे वाघ अजून जिवंत आहेत. बघा नंदर मोदी हे देशचे पंतप्रधान आहेत, अमित शहा हे केंद्रीय गृहमंत्री आहेत आणि देवेंद्र फडणवीस हे महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री आहेत. या तिघांनी महाराष्ट्र कमजोर करण्याचा प्रयत्न केला. त्यांना सांगितले की आहोत आम्ही अजून, टायगर अभि जिंदा हें. 5 तारखेला मराठी विजय दिवस जो आहे त्याला आम्ही त्यांनाही बोलवणार आहोत. त्यांनी बघायचे की मराठी एकजूतीने कसा विजय मिळवला. पुढे बोलताना संजय राऊत म्हणाले, शत्रूला कधीही प्रिय म्हटले पाहिजे.

'विठ्ठलवारी आनंदयात्रा' या कॉफी टेबल बुकाचे प्रकाशन

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १ : आषाढी एकादशी म्हटले की, डोळ्यांसमोर येते ती पंढरपूरची वारी ! पंढरपूरची वारी म्हणजे आनंदाचा सोहळा... वारी म्हणजे वैष्णवांचा महामेळा... वारी म्हणजे विठ्ठलभक्तीचा लळा. वर्षभरातील २४ एकादशींमध्ये या एकादशीचे एक विशेष महत्त्व...या दिवशीच्या व्रतात सर्व देवतांचे तेज एकवटलेले असते. आपल्या पु. ल. देशपांडे लिहून ठेवलेल्या, नुसतं कुणी म्हंटल की पुंडलिक वरदे....की लोक हरी विठ्ठल म्हणणारच. हा आपला जीवनाचा आणि जणू आत्म्याचा अंश आहे. पंढरपूर ही केवळ एक भूमी नाही, तर देशातील हजारो भक्तांच्या विश्वासाची आणि प्रेमाची ओळख आहे. ती एक हाक आहे जी आत्म्याला सर्श करते, वारी म्हणजे फक्त पंढरपूरकडे

जाणारे पाऊल नाही, तर तो आहे आत्म्याचा परमात्म्याकडे नेणारा एक आध्यात्मिक प्रवास आहे. अठ्ठावीस गुणे उभा असलेला महाराष्ट्राचे लोकदेवत परमात्मा पांडुरंगाची भक्ति आणि १३ व्या शतकापासून आपल्याला मोठा वारसा लाभलेल्या आषाढ महिना, पंढरपूरची

तंत्रज्ञान वापरून शेतकऱ्यांचे आयुष्य समृद्ध करणार

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १ : मानव विरहित शेती, ए आय आधारित हवामानाचे अंदाज व हवामान अनुकूल पीक पद्धती घेणे, काटेकोर सिंचन पद्धती विकसित करणे, जिल्हास्तरावर शेती प्रयोगशाळा उभारणे, शेतीसाठी मोबाईल व्हॅनची सोय करणे, पीक साठवणूक सुविधा वाढवणे, शेतीसाठी कमी खर्चात नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान वापरून, उत्पादन वाढवून शेतकऱ्यांचे आयुष्य समृद्ध करण्यावर शासनाचा भर आहे, असे मत कृषीमंत्री अॅड. माणिकराव कोकाटे यांनी व्यक्त केले.

यशवंतराव चव्हाण सभागृह येथे दि. १ जुलै २०२५ रोजी स्व.यशवंतराव नाईक यांच्या जयंतीनिमित्त आयोजित कृषी दिनानिमित्ताने 'महाकृषी ए. आय. धोरण या विषयावर' कृषी विभागातर्फे कार्यशाळा

कृषीमंत्री माणिक कोकाटे यांची ग्वाही

आयोजित केली होती. या कार्यशाळेच्या उद्घाटनाप्रसंगी कृषीमंत्री अॅड. माणिकराव कोकाटे बोलत होते. यावेळी कृषी राज्यमंत्री अॅड. आशिष जयस्वाल, प्रधान सचिव विकास चंद्र रस्तोगी, कृषी आयुक्त सूरज

मांदरे, नानाजी कृषी संजीवनी प्रकल्पाचे संचालक परिमल सिंह यावेळी उपस्थित होते. कृषिमंत्री अॅड. माणिकराव कोकाटे म्हणाले की, शेतकऱ्यांच्या हिताच्या शासन अनेक योजना राबवत आहे. आधुनिक

तंत्रज्ञानाची जोड शेतीला दिली जावी यासाठी महाकृषी ए. आय. धोरण शासन राबवत आहे. काळाची गरज ओळखून शेतीमध्ये बदल होणे अपेक्षित आहे. शेतीतील उत्पादन वाढले आहे मात्र शेत मालाची गुणवत्ता कायम राखणे हे मोठे आव्हान आहे. फक्त भरमसाठ खत वापरणे हा जास्त उत्पादन देण्याचा मार्ग नाही. पिकाला जे आवश्यक तीच खत, योग्य पाणी याची मात्रा देणे आवश्यक आहे.

कृषीमध्ये अनेक बदल अपेक्षित आहेत. शेतकऱ्यांना काळानुरूप प्रशिक्षण देणे, नैसर्गिक शेतीला प्रोत्साहन देणे. शेतकरी केंद्रित योजना, शाश्वत विकासाच्या योजना राबवणे यावर शासन भर देत आहे. शेतमालाला योग्य हमी भाव मिळवून देणे हेच शासनाचे धोरण आहे असेही अॅड. कोकाटे म्हणाले. शेती व शेतकऱ्यांच्या विकासासाठी

प्रधान सचिव विकासचंद्र रस्तोगी म्हणाले की, महाकृषी ए. आय. धोरण या विषयी आज शेतकऱ्यांशी सबांद साधता येईल. शेती आणि शेतकऱ्यांच्या विकासासाठी प्राधान्यक्रम ठरवता येईल. मातीची गुणवत्ता तपासणे, खतांचा योग्य वापर, हवामान ते बाजारपेठ पर्यंत अचूक पद्धतीने शेती करणे यावर भर देण्यात येत आहे.

घरकुलांसाठी स्थानिक वाळू घाटांमधून पाच ब्रास वाळू तहसीलदारार्फत मोफत मिळणार : चंद्रशेखर बावनकुळे

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १ : राज्य शासनाने राज्यात एक व्यापक वाळू धोरण लागू केले आहे. या धोरणाअंतर्गत घरकुलांसाठी स्थानिक वाळू घाटांमधून पाच ब्रास वाळू मोफत उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. तहसीलदारांमार्फत ही वाळू लाभाभ्यांपर्यंत पोहोचवली जाणार आहे, अशी माहिती महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी विधानपरिषदेत दिली.

विधानपरिषद सदस्य सर्वश्री दादाराव केचे, शशिकांत शिंदे, अॅड.अनिल परब यांनी यासंदर्भात प्रश्न उपस्थित केला होता. वर्षा जिल्ह्यातील देऊरवाडा येथे अवैध वाळू साठ्याचा तपास केला होता. त्यानंतर संबंधितांवर गुन्हे दाखल करण्यात आले असून, मोठ्या प्रमाणात साहित्य जप्त करण्यात आले आहे. जप्त करण्यात आलेल्या साहित्यामध्ये नदीतून चोरटी वाळू काढण्यासाठी वापरले जाणारे लोखंडी ड्रम, पाईप, चाळण्या, टोपले

आदींचा समावेश आहे. या प्रकारावर कारवाई करताना संबंधित व्यक्तींना अटक करण्यात आली असून, शासनाच्या सूचनेनुसार दोषी तलाठी व महसूल निरीक्षकांना निलंबित करण्यात येणार असल्याचेही महसूल मंत्र्यांनी यावेळी सांगितले. शासनाने वाळू चोरी रोखण्यासाठी आणखी एक मोठा निर्णय घेतला आहे. राज्यात

एम.सी.आर.डी.ओ. धोरण लागू करून प्रत्येक जिल्ह्यात ५० क्लशर युनिट्स सुरू करण्यात येणार आहेत. यामुळे नैसर्गिक वाळूवरील अवलंबित्व कमी होईल आणि वाळूचा तुटवडा कमी करून काळबाजाराला आळा बसेल, असा विश्वासही त्यांनी व्यक्त केला.

स्थानिक ग्रामपंचायती, नगरपंचायती व खासगी बांधकामांसाठी देखील ठराविक दराने वाळू उपलब्ध करून देण्याची योजना असल्याचे सांगून महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे म्हणाले की, या सर्व प्रकियेचे अधिकार तहसीलदारांना देण्यात आले असून, हे पोर्टलमार्फत पारदर्शकपणे राबवले जाणार आहे.

गृह व महसूल खात्यांनी संयुक्त निर्णय घेतला आहे की, वाळू चोरीसंदर्भात महसूल किंवा पोलीस यापैकी कोणाकडेही गुन्हा दाखल झाला असेल तरी दोन्ही विभाग हे संयुक्त कारवाई करतील, असे चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी यावेळी सांगितले.

नैसर्गिक आपत्तीसंदर्भातील पंचनामे पूर्ण होताच शासनाच्या धोरणानुसार मदतीचे वाटप : मकरंद जाधव-पाटील

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १ : राज्यात मार्च-एप्रिलमध्ये काही जिल्ह्यांत, तर मे महिन्यात उत्तर महाराष्ट्र, पश्चिम महाराष्ट्र, मराठवाडा, विदर्भ आणि कोकण विभागात नैसर्गिक आपत्तीमुळे नुकसान झाले आहे. या पार्श्वभूमीवर संबंधित अधिकाऱ्यांना पंचनामे करण्याच्या सूचना दिल्या असून, पंचनामे पूर्ण होताच शासनाच्या धोरणानुसार मदतीचे वाटप करण्यात येईल, अशी माहिती मदत व पुनर्वसन मंत्री मकरंद जाधव-पाटील यांनी प्रश्नोत्तराच्या तासात दिली.

विधान परिषद सदस्य सर्वश्री राजेश राठोड, अभिजित वंजारी, प्रवीण देकर, शशिकांत शिंदे, सतेज पाटील यांनी राज्यात अवकाळी पाऊस, वादळी वारे आणि वीज

पडण्याच्या घटनांमुळे झालेल्या शेतीपिकांच्या आणि जनजीवनाच्या नुकसानीबाबत मदतीचे वाटप करण्याबाबत प्रश्न उपस्थित केला होता. यावर उत्तर देताना मंत्री जाधव-पाटील

म्हणाले की, राज्यात वीज पडून 63 जणांचा मृत्यू झाला असून त्यांच्या कुटुंबियांना शासनाने प्रत्येकी 4 लाखांची मदत जाहीर केली आहे. ज्यांना अद्याप मदत मिळाली नाही त्यांना दोन दिवसांत ती देण्यात येणार असल्याचे मंत्री मकरंद जाधव-पाटील यांनी यावेळी सांगितले.

शेती पिकांच्या नुकसानीबाबत बोलताना मंत्री मकरंद जाधव-पाटीलयांनी सांगितले की, एकूण 75,355 हेक्टर क्षेत्र बाधित झाले असून 1,68,750 शेतकरी प्रभावित झाले आहेत. यासाठी सुमारे 213 कोटी रुपयांची नुकसान भरपाई अपेक्षित आहे. ओल्या दुष्काळासंदर्भात बोलताना त्यांनी स्पष्ट केले की, 24 तासांत 65 मिमी पेक्षा अधिक अतिवृष्टी अथवा सलग पाच

दिवस 10 मिमी पेक्षा अधिक पावसाच्या घटनांवर शासन निर्णयानुसारच ओला दुष्काळ घोषित केला जातो. सध्या 8 जून 2025 पर्यंतचे पंचनामे सुरू असून, त्यानंतर संबंधित मदतीचा निर्णय घेण्यात येईल. घरांच्या पडझडीच्या मदतीसाठी विभागवार निधी वितरित करण्यात आला असून, कोकण, नाशिक आणि अमरावती विभागांना प्रत्येकी 5 कोटी, पुणे व छत्रपती संभाजीनगर विभागांना प्रत्येकी 12 कोटी, तर नागपूरला 10 कोटी रुपये वितरित करण्यात आले असल्याचे त्यांनी यावेळी सांगितले. जर कोणतीही मदत प्रलंबित असेल किंवा वितरणात अडचण असेल, तर ती माहिती जिल्हाधिकाऱ्यांकडे देऊन, आवश्यक ती मदत तत्काळ दिली जाईल.

गोंदणकला मिळणार शैक्षणिक मान्यता

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १ : महाराष्ट्रातील पारंपारिक गोंदणकलेला शैक्षणिक दर्जा मिळणार असून, कला अभ्यासक्रमात तिचा समावेश करण्यासाठी तातडीने पावले उचलण्याचे आदेश सांस्कृतिक कार्य मंत्री अॅड. आशिष शेताल यांनी दिले आहेत. आज मंत्रालयात पारंपारिक गोंदणकलाकारांच्या शिष्टमंडळासोबत झालेल्या बैठकीत हा महत्वाचा निर्णय जाहीर करण्यात आला. यावेळी सांस्कृतिक कार्य उप सचिव महेश वाळ्हे, उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे सहसचिव संतोष शिंगरेगडे, कला संचालक किशोर इंगळे तसेच महाराष्ट्र गोंदणकला संस्कृती महामंडळाचे मच्छिंद्रजी भोसले, विश्वास दोंवेंकर आदी मान्यवर उपस्थित होते.

होणार आहे. कुणाल पाटील यांचे धुळे जिल्ह्यात व परिसरात चांगलेच वर्चस्व असून याचा आगामी महापालिका निवडणुकीत भाजपला चांगला फायदा होणार असल्याचे बोलले जात आहे. यावेळी बोलताना कुणाल पाटील म्हणाले, तीन पिढ्यांचा वारसा सोडून आज भाजपमध्ये प्रवेश करत आहे. माझे आजोबा 1962 मध्ये जेव्हा पंडित नेहरू यांची अत्यंत मोठी क्रेझ होती, त्यावेळेला संपूर्ण देशात पंडित नेहरू यांच्यापेक्षा जास्त मते मिळवत माझे आजोबा निवडून आले होते. हा इतिहास आमचे उत्तर महाराष्ट्र विसरू शकत नाही. माझे वडील जेव्हा पहिल्यांदा मंत्री झाले तेव्हा माझ्या आजोबांना फायट गाडी गिफ्ट केली. पण आजोबांनी त्यांची सायकलच वापरली, असा किस्सा देखील त्यांनी सांगितला.

कुणाल पाटलांचा काँग्रेसला रामराम तीन पिढ्यांचा वारसा सोडून भाजपमध्ये प्रवेश

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १ : काँग्रेसचे कट्टर समर्थक असणारे व माजी आमदार कुणाल पाटील यांनी भाजपमध्ये प्रवेश केला आहे. या पक्षप्रवेशावेळी चंद्रशेखर बावनकुळे, रवींद्र चव्हाण तसेच गिरीश महाजन यांच्या उपस्थितीत कुणाल पाटील यांचा पक्षप्रवेश सोहळा पार पडला. विकास कार्यांना निधी मिळत नसल्याने कुणाल पाटील यांनी भाजपमध्ये प्रवेश केल्याचे त्यांनी म्हटले आहे. कुणाल पाटील यांच्या आजोबांपासून वडील व त्यानंतर कुणाल पाटील असे तीन पिढ्या काँग्रेसमध्ये होते. परंतु आता कुणाल पाटील यांनी आता भाजपचे कमळ हाती घेतले आहे. विकास कार्याचा असेल तर भाजपसोबत जायला हवे असे त्यांनी म्हटले होते.

कुणाल पाटील यांच्या भाजप प्रवेशामुळे उत्तर महाराष्ट्रात भाजपची ताकद आणखी वाढण्यास मदत

भूमिहीन शेतकऱ्यांच्या नावावर धान खरेदी दाखवून रकमेची उचल

■ महासागर प्रतिनिधी, देसाईगंज, दि. १ : गडचिरोली जिल्ह्याच्या आरमोरी तालुक्यातील खरेदी-विक्री संस्था आरमोरी अंतर्गत येत असलेल्या कासवी येथील संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांनी चक्क भूमिहीन शेतकऱ्यांच्या नावावर कोट्यावधीची शासकीय धान खरेदी दाखवून रकमेची उचल केल्याची गंभीर तेवढीच धक्कादायक माहिती समोर येऊ लागली आहे. दरम्यान प्रकरणात कासवी खरेदी-विक्री संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांसह मार्केटिंग फेडरेशन गडचिरोलीच्या अधिकाऱ्यांची एकुणच भुमिका संशयास्पद असल्याचे दिसून येत असल्याने दोघांवर कायदेशीर कारवाई होणेस्तव समिती गठीत करून प्रकरणाची सखोल चौकशी करण्याची मागणी येथील तब्बल २५ शेतकऱ्यांनी राज्याच्या मुख्य सचिव, मंत्रालय महाराष्ट्र राज्य मुंबई यांचेकडे केली असल्याने संबंधित विभागात एकच खळबळ माजली आहे. कासविका शेतकऱ्यांनी नमूद केलेल्या पत्रात नमूद केले आहे की खरेदी-विक्री संस्था आरमोरी अंतर्गत कासवी येथील शासकीय धान खरेदी केंद्रावर संस्थेतून खरेदी दाखविण्यात आलेल्या धानाच्या खरेदी-विक्रीचे सर्व व्यवहार उपसभापती लक्ष्मण कानतोडे यांनीच नियुक्त केलेले कासवी येथीलच चंद्रशेखर आसाराम प्रधान व अमित जनार्धन पुसाम यांनी शासनाचे चवतजस (खरेदी पोर्टल) मध्ये छेडछाड करून बोगस व बनावटी सातबारावर धान खरेदी केले असल्याचे उपलब्ध पुराव्यावरून दिसून येत आहे. चंद्रशेखर आसाराम प्रधान यांनी त्यांचे बडिलचे नावे फक्त एक एकर शेती असतांना प्रत्यक्ष खरेदी केंद्रावर धान विक्री न करता ५०

किंवात धान खरेदी दाखवून रकमेची उचल केली आहे. याचप्रकारे तब्बल ५० शेतकऱ्यांचे नावाने बोगस धान खरेदी दाखवून शासनाची फसवणूक केली आली आहे. कासवी येथील प्रतिभा महादेव गुरगुले व शामलता घनश्याम सयाम, कलावती कल्याणदास कानतोडे व देवेंद्र पटवारी दिघोरे यांसह अनेक शेतकरी हे भूमिहीन शेतकरी असून यांचे नावाने कासवी व इतरत्र कुठेही शेतजमिनी नसून सुद्धा संस्थेने त्यांचे नावाने रकमेची उचल करून फसवणूक केली आहे. संस्थेत कार्यरत कर्मचारी अमित जनार्धन पुसाम यांचे वडील जनार्धन पुसाम हे कासवी येथे कोतवाल म्हणून कार्यरत असल्यामुळे त्यांनी येथील शेतकऱ्यांचे बोगस सातबारा बनाविल्याची शक्यता वर्तवण्यात येत असून संबंधित सर्व शेतकऱ्यांचे बँक खाते जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी को-ऑपरेटिव्ह बँक शाखा आरमोरी येथे असून संस्थेचे उपसभापती यांच्या पत्नी ह्या बँकेच्या गडचिरोली येथील मुख्यालयात रोकडे विभागात लिपीक पदावर कार्यरत आहेत. त्यामुळे बँकेचे संबंधित शेतकऱ्यांना आर्थिक व्यवहार सुद्धा बँकेच्या कर्मचाऱ्यांशी संगमन करून करण्यात आल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. करीता या गंभीर तेवढ्याच धक्कादायक प्रकरणाची वास्तविकता समोर आणून शासनाची फसवणूक करणाऱ्या त्या सर्व संबंधित दोघांवर कायदेशीर कारवाई होणेस्तव चौकशी करून दोघांवर फौजदारी गुने दाखल करण्याची मागणी कासवी येथील शेतकऱ्यांनी राज्याच्या मुख्य सचिवांकडे केली आहे.

वर्धा

पान ३

महासागरचे संपादक , पितृतुल्य श्रीकृष्णजीं चांडोक यांचे अभिष्टचिंतनपर दोन शब्द....!

लोकशाहीचा चौथा स्तंभ म्हणून वृत्तपत्राची खरी ओळख आहे. राजकीय, सांस्कृतिक, सामाजिक तथा धार्मिक कार्यांच्या बरोबर विविध विषयांची मांडणी करून योग्यते प्रकाशित करणे हे वृत्तपत्राचे प्रथम कर्तव्य आहे. यातच माझ्या राजकीय कारकिर्दीचा पहिला प्रवास सुरू झाला. तो जिल्हा परिषदेच्या अध्यक्षपदापासूनच! यावेळी मी घेतलेले लोकहिताचे निर्णय, केलेली अनेक कामे याला जनसामान्यांपर्यंत वृत्तपत्रांच्या माध्यमातून पोहोचविण्याचे खरे काम केले ते दै.महासागरने! आज या वृत्तपत्राचे संपादक श्रीकृष्णजी चांडक यांच्या अभिष्टचिंतनपर दोन शब्द लिहण्याचा हा खटाटोप जरा माझ्याकरिता संयोगाचाच प्रसंग म्हणावा लागेल. माझे आजोळ काटोल तालुक्यातील असून ज्या महाविद्यालयात शिकले त्या महाविद्यालयाचे नाव नवीरा महाविद्यालय आहे. हे येथे सांगण्याचे कारण म्हणजे श्रीकृष्णजींचे सासर नवीरा महाविद्यालयाचे संस्थापक स्व.भिकूलाल नवीरा आहेत. त्यांची सुसूच्या निर्मळा भिकूलाल नवीरा या कृष्णजींसोबत विवाहबध्द झाल्या. त्यामुळे श्रीकृष्णजींचे काटोल तालुक्याशी घरोब्याचे संबंध राहिले. पर्यायाने त्याच महाविद्यालयामधून मी पदवी प्राप्त करून राजकीय जीवनात प्रवेश केला. माझी खरी राजकीय उंची दैनिक महासागरने वाढविली. हा माझ्यासाठी संजोगच म्हणावा लागेल. जिल्हापरिषदेची अध्यक्षपदाची धुरा हाती घेतल्यानंतर मला पुसट शीही कल्पना नव्हती की, माझ्या कामाचे मूल्यमापन करून त्याला एखादे दैनिक एवढी प्रसिध्दी देईल. त्यामुळे माझी राज्यभरात राजकीय ओळख वाढविण्यात महासागरची अर्थात या वृत्तपत्राचे संपादक श्रीकृष्णजी चांडक यांचा जेवढा सहाचा वाटा आहे, तेवढाच माझे बंधू नरेंद्र देशमुख यांचा असल्याने कदाचित ही उंची गाठता आली असावी!

श्रीकृष्णजी चांडक यांचा जन्म तालुका जळगाव (जामोद)जिल्हा बुलढाणा येथील बोरळा या गावी एका शेतकरी कुटुंबात २ जुलै १९४८ रोजी झाला. वडील तेजमलजी प्रभुदासजी चांडक तर आई सुंदरबाई चांडक यांच्या पोटी जन्म घेऊन ते आपले मोठे आजोबा तनसुखदासजी यांना दत्तक गेले होते. विकट परिस्थितीमध्ये त्यांचा पुढचा प्रवास त्यांचे लहान मामा फुसरराजजी पन्नालालजी मल यांच्याकडे माध्यमिक ते पदवीपर्यंत शिक्षण झाल्याचे मला ज्ञात आहे. त्यांनी क्रॉडॅक हायस्कूल येथे माध्यमिक शिक्षण घेतले. मराठी या विषयात त्यांना एम.ए.ची पदवी नागपूर येथील मॉरिस कॉलेज येथून मिळणार होती. पण आरएनआयकडून महासागरचे नाव आल्यावर त्यांना ६ आठवड्यात पेपर काढणे अनिवार्य होते. म्हणून महासागरचे प्रकाशन करावे लागेल त्यामुळे मराठीत एम.ए.ची परिक्षा देता आली नाही. त्यांचेवर प्रख्यात साहित्यिक आचार्य प्र.के.अत्र यांचा दांडगा प्रभाव होता. त्यांच्याच प्रेरणेने त्यांना दैनिक महासागर हे वृत्तपत्र चालविणे जिकरीचे झाले असल्याने आज त्यांनी दै.महासागरचा व्याप मोठया निष्ठेने चालवित आहेत. महाराष्ट्रात ११ आवृत्त्यावरून १४ आवृत्त्यांवर नेला. या सोबतच इंग्रजी नागपूर पोस्ट, अमरावती व नागपूर या दोन आवृत्त्या आहेत, तर युवाराष्ट्रदर्शन ही विदर्भ आवृत्ती मोठया ऐटीने व दिनाखदारी शैलीत ते चालवित असल्याने आज त्यांच्या जन्मदिनानिमित्त अभिष्टचिंतन करीत असताना महासागरचा व्याप साता समुद्रापार जावा, व त्यांचे आरोग्य निरोगी, सुदृढ रहावे हे ईश्वर चरणी प्रार्थना !

सौ. सरिता विजय गाखरे,

प्रदेश सचिव भाजपा, माजी

जि.प. अध्यक्ष वर्धा

saritagakhare028@gmail.com

Mobile No.88630179487

आंजी विवि. कार्यकारी सेवा सहकारी संस्थेचे संचालक मंडळ बरखास्त

अनियमितता भोवली, प्रशासक म्हणून कदम यांची नियुक्ती

महासागर प्रतिनिधी

वर्धा, दि. ० १ जुलै

जिल्ह्यातील एक मोठी सेवा सहकारी संस्था असलेल्या आंजी (मोठी) विशाल विविध सेवा सहकारी संस्थेचे संचालक मंडळ सहाय्यक निबंधकांनी बरखास्त केले असून प्रशासकरची नियुक्ती केली आहे. संस्थेच्या कारभारात प्रचंड गोंधळ व अनियमितता असल्याचा ठपका ठेवण्यात आला आहे. या निर्णयामुळे अध्यक्ष इंद्रजीत बत्रा व उपाध्यक्ष रूपराव मोरे गटाला जबर हदारा बसला आहे.

आंजी (मोठी) विशाल विविध कार्यकारी सेवा संस्थेचा कारभार मागील काही वर्षांपासून एककल्ली सुरू होता. शेतक-यांच्या हिताचे निर्णय न घेता अध्यक्ष इंद्रजीत बत्रा , उपाध्यक्ष रूपराव मोरे व संचालकांनी मनमर्जीपणे कारभार चालविला होता. सन २०२२ मध्ये झालेल्या संस्थेच्या निवडणुकीत देखील मोठया प्रमाणात गोंधळ करण्यात आला होता. विरोधत असलेल्या शेतक-यांचे कारणभंडवल कमी असल्याचे कारण देत त्यांना मतदार यादीतून वगळण्यात आल्याचा आरोप करण्यात आला होता. या उल्ट इंद्रजीत बत्रा व त्यांच्या सहका-यांनी आपल्या मर्जीतील लोकांना संस्थेचे

विकृत मनोवृत्तीच्या वयोवृध्दाचा संतापजनक प्रकार

अवध्या दिड वर्षाच्या मादी श्वानावर केला पाशवी बलात्कार

महासागर प्रतिनिधी

आर्वी, दि. ० १ जुलै

तालुक्यातील धनोडी येथील रहिवासी भानुदास राऊत या विकृत मनोवृत्तीच्या ६७ वर्षीय वृध्दाने अवध्या दिड वर्षांच्या मादी श्वानावर पाशवी बलात्कार केल्याचा संतापजनक प्रकार छुऱ्या मार्गाने शुट केलेल्या व्हिडीओच्या माध्यमातुन पुढे आला आहे. प्राणी मित्राच्या तक्रारीवरून पोलीसानी नराधमाला ताब्यात घेतले असुन पोलीसानी कायदेशीर कारवाई सुरु केली आहे.

घटना सोमवारची

खासदार अमर काळे वाराणसी दौऱ्यावर

शिक्षण आणि क्रीडा विषयांवर महत्त्वाच्या बैठकीत सहभाग

महासागर प्रतिनिधी

वर्धा, दि. ० १ जुलै

शिक्षण, महिला आणि बाल कल्याण, युवा आणि क्रीडा’ स्थायी समितीचे सदस्य, खासदार अमर काळे हे १ जुलै रोजी मंगळवारी वाराणसी दौऱ्यावर आहेत. राज्य आणि केंद्र सरकारच्या विविध विभागांच्या

वरिष्ठ अधिकाऱ्यांची भेट आणि शिक्षण

आणि क्रीडा क्षेत्रातील सुरू असलेल्या

योजनांचा आढावा घेण्याचं दौऱ्यात नियोजन

आहे.

खासदार काळे यांच्या अध्यक्षतेखाली

शालेय शिक्षण आणि साक्षरता विभाग,

केंद्रीय विद्यालय संघटना (केव्हीएस) आणि

जिल्ह्यात एकमेव सहकारी संस्था

असून जिल्ह्यामध्ये ३४४ संस्था

आहेत. वर्धा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी

बँक सन २०१२ पासून बंद पडली

आहे. जिल्ह्यातील प्रत्येक नागरिकांना व

शेतकऱ्यांना माहित आहे परंतु भाजपाचे

माजी जिल्हाध्यक्ष सुनील गफाट यांना

ही बाब अद्याप माहित नाही का हा प्रश्न

पडला.

भाजपाचे नेते सुनील गफाट यांच्या

नेतृत्वात २०१५ साली आम्ही

निवडणूक लढले त्यावेळेस सहकार

गटाचे फॅल पूर्णतः पडले परंतु काही

कालंतराने भाजपाच्या गफाट

गटामध्ये अंतर्गत वादामुळे संस्थेत

फटाफूट झाली नंतर त्यांनी काही

सहकार गटाचे पिल्यानंद हातात धरून

२०२२ मध्ये संस्थेची परत निवडणूक

लागली. त्यावेळेस सुनील गफाट

यांच्या नेतृत्वात फॅल

संस्थेच्या निवडणूक

रिणात उतरले.

त्यांच्या विरोधात

इंद्रजीत बत्रा आणि रूपराव मोरे यांच्या

नेतृत्वात आमने-सामने दोन फॅल

लढले. त्यावेळेस त्यांच्या फॅलचा

पूर्णतः धुवा उडाला होता. तेव्हापासून

संस्थेच्या तक्रारी करण्यास सुरुवात

केली बराच वेळा आम्ही त्यांच्या

तक्रारीचा संघर्ष सुद्धा केला. आम्ही

प्रत्येक तक्रारीला योग्य उत्तर देऊन

सहाय्यक निबंधक यांना सहकार्य केले.

त्यानंतर भाजपाची सत्ता आली असता

अधिकारी व कर्मचारी यांच्यावर दबाव

टाकून व त्यांना बदलेल्या धमक्या

देऊन त्यांच्याकडून खोटे कृत्य करून

घेतले. यात संस्थेचा कुठल्याही

जनावरांची निर्दयतेने वाहतूक करणारा ट्रक जप्त

महासागर प्रतिनिधी

वर्धा, दि. ० १ जुलै

ट्रकमध्ये जनावरांची

निर्दयतेने वाहतूक करणारा ट्रक

जप्त करीत २२ जनावरांची

सुटका केली, ही कारवाई जाम

चौरस्ता येथे १९ जून रोजी

करण्यात आली, राष्ट्रीय

महामार्ग क्र. ७ ने एका ट्रकमध्ये

निर्दयतेने जनावरे कोंबून नेली

जात असल्याची माहिती

समुद्रपूर पोलिसांनी जाम

चौरस्ता येथे सापळा रचून सदर

ट्रक जप्त केला, यावेळी

इसराईल अब्दुल कुरेशी, रा.

मोतीबाग, भिमनगर, नागपूर

याला अटक केली, असून

चालक तन्नू कुरेशी रा. रा. टिपू

सुलतान चौक, नागपूर व सोनू

कुरेशी रा. माजरी, यशोदा

नगर, नागपूर हे दोघे पसार

झाले, या ट्रकमधून

पोलिसांनी एकूण २२

जनावरांची सुटका केली

आहे, याप्रकरणी समुद्रपूर

पोलिस ठाण्यात गुन्हा नोंद

करण्यात आला, असून

पुढील तपास सुरू आहे.

जबरी चोरीचा बनाव करणा-या वाहन चालकास अटक

❑ ९ लाख ४२ हजार ९२० रु जप्त ❑ स्थानिक गुन्हे शाखेची कारवाई

महासागर प्रतिनिधी

वर्धा, दि. ० १ जुलै

जबरी चोरीचा बनाव करणाऱ्या

वाहन चालकास अटक करून

त्याचे ताब्यातून व्यापाऱ्याचे नगदी

९ लाख ४२ हजार ९२० रु चा

मुद्देमाल जप्त करण्यात आला. ही

कारवाई स्थानिक गुन्हे शाखा

पथकाने केली

देवळी ते वायगाव रोड वडद

गावाजवळपास तीन ते चार

इसमांनी एम.एच.३२, एजे

३६१४ गाडीचे समोरील काचावर

दगड मारून गाडीचा काच फोडला

व गाडी थांबवून चाकूचा धाक

दाखवून ९ लाख ४२ हजार ९२०

रुपयांची रक्कम लूटमार करून

पळवून नेली असा बनाव चालक

पवन ढेंगरे यांनी केला. याप्रकरणी

अनुराग चांडक यांनी पोलीस

स्टेशन देवळी येथे तक्रार दिल्याने

त्यांचे तक्रारीवरून गुन्हा नोंद

करण्यात आला. चालक पवन

ढेंगरे यांना पोलिसांनी ताब्यात घेत

विचारपूस केली असता त्यांचे

बयानात व घटनेमध्ये विसंगती

दिसुन आली. मालवाहू वाहनाचा

चालक पवन ढेंगरे हाच आरोपी

असल्याचे निष्पन्न झाल्याने त्याला

अटक करीत त्याने लपविलेल्या

ठिकाणावरून ९ लाख ४२ हजार

९२० रुपयांची रक्कम जप्त

करण्यात आली. अनुराग

गोपालदास चांडक रा. वायगाव

(नि) यांनी तक्रार दिली की

२९ जून रोजी किराणा माल पवन

गोपाळ ढेंगरे रा वैष्णवी

कॉम्प्लेक्स वर्धा याचे मालवाहू

शेतीमध्ये आधुनिक तंत्रज्ञानाचा अवलंब केल्यास

उत्पन्नामध्ये भरीव वाढ होईल- पराग सोमण

जिल्हा परिषदेत कृषि दिन साजरा

महासागर प्रतिनिधी

वर्धा, दि. ० १ जुलै

शेतकऱ्यांनी शेतीचा खर्च कमी करून जास्त

उत्पादन घेण्यासाठी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा अवलंब

केल्यास उत्पन्नामध्ये भरपूर वाढ मिळतच होईल, असे

प्रीतपदन जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी पराग

सोमण यांनी आज कृषि दिन कार्यक्रमाला बरे. हरीतक्रांतीचे

प्रणेते माजी मुख्यमंत्री. व संसत गवई यांचा जन्मदिवस

कृषि दिन म्हणून साजरा करण्यात येतो. आज जिल्हा

परिषदेच्या सिंधुगई सपाळक सभागृहात कृषि दिन

साजरा करण्यात आला यावेळी ते बोलत होते.

कार्यक्रमाला आतिथ्य मुख्य कार्यकारी अधिकारी सुज

गोहाड, कृषि विज्ञान केंद्राचे वीरेंद्र शास्त्रज्ञ जीवन

कोंठरे, कृषि विकास अधिकारी संजय वामोटे, जिल्हा

अधिकक्ष कृषि कार्यलयचा उपसंचालक कांबळे, कृषि

व्यवसायी संघटनेचे अध्यक्ष रवी रोडे आदी उपस्थित

होते. जिल्ह्यामध्ये दुग्ध क्रांती घडवून आणण्यासाठी

कोर्ट विधान श्री. मल्लिक विराणी तहसिलदार सेलू यांचे न्यायालयातील

जाहीरनामा

या जाहीरनाम्याद्वारे सर्व लोकांना/हितसंबंधीतांना सुचित करण्यात येते की,

अर्जदार आशिष हरीभाऊजी धापुडकर रा. सेलू ता. सेलू जि. वर्धा यांनी मौजा मोहनपुरा सर्व्हे नंबर २६/१ मधील भूखंड क्र. १३ आराजी १५.०.०० चौ.मी. चा ७/१२

संगणकीकृत (ऑनलाईन) करण्याबाबत विनंती अर्ज सादर केलेला आहे. परंतु सदर

दस्तावेजचाचे अवलोकन केले असता सदर भूखंडाचा संगणीकृत ७/१२ श्री. उमम

तानबाजी धोपटे यांच्या नावाने बनलेला आहे.

या नावाच्या व्यक्तीबाबत कोणाचे काही आक्षेप उज्जर असल्यास त्यांनी जाहीरनामा

प्रसिध्द झालेले दिनांकापासुन १५ दिवसांचे आत या कार्यालयात कार्यालयीन कामाचे

दिवशी प्रत्यक्ष हजर राहून अथवा त्यांच्या अभिकर्त्यामार्फत कळवावे. विहीत मुदतीत

प्राप्त न झालेल्या आक्षेपाचा विचार केला जाणार नाही, याची नोंद घ्यावी.

टिकाण : सेलू

दिनांक : ० २ / ० ७ / २० २५

चौकशीची जाहीर नोटीस

एच. आर. एच. क्रमांक WRD/14427/19/24

केरलाल अद्यावत अर्ज क्र. आर. एन. क्रमांक 06/2025/19

सार्वजनिक न्यायाचे नाव व नोंदणी क्रमांक: संकट मोचन हनुमान मंदिर बॉर्ड नं. ०१ महाविर नगर वर्धा, ता. जि. वर्धा याबाबत न्यायालयात अधिवृत्ती, १९५० चे कलाम १९ अन्वये खातील मुद्दारा चौकशी करणार

आहेत.:- १) पर मुमूद केलेला न्यास अंतिमलात आहे काय ? २) आणि सरकारी न्यास सार्वजनिक सरकारी आहे काय ?

३) खाती निर्दिष्ट केलेली मिळकत सदर न्यायालया मालकीची आहे काय ?

जंमम मिळकत (वर्णन)

अ. क्र. तपशील अंदाजे मूल्य

अ) जंमम मिळकत :- रोख रु. १९०००/- मात्र (अक्षरी रुपये एकोणीस हजार मात्र फक्त)

स्थावर मिळकत (वर्णन)

अ. क्र. शहर किंवा गाव किंवा महानगर पालिका किंवा संश्लेषण क्र. मूल्यांकन क्षेत्र मुल्यंकन मुदत कालावधी किंवा स्वतःच. अंदाजे मूल्य

ब) स्थावर मिळकत 1:- रोख रु. मात्र (अक्षरी रुपये मात्र फक्त)

सदरच्या चौकशी प्रक्रागामध्ये कोणाम काही हरकत घ्यावयाची असेल अगर पुरावा देणेचा असेल त्यांनी लेखी कैथियत ही नोटीस प्रसिद झाल्या तारखेपासून तीस दिवसांचे आत या कार्यालयाचे वरील पत्तावर मिळेत

अशा रितीने वाढवावी, आलेल्या कैथियतीचा विचार केला जाणार नाही, तसेच मुदतीत कैथियत न आल्यास कोणाम काही सोपवयाचे नाही असे चौकशी पुढे केली जाईव व अर्जाचे निकालावनात योय फेअर- 20-05-2025 चेची जातील,

ही नोटीस माहसुलही नवी व या कार्यालयाचे हिमन्यानिशे आज दिनांक

राजकारणात प्रदीर्घ काळ वावरणारे व मंत्रीपदाला गवसणी घालण्याचा अनुभव पदरी असलेल्या बबनरावांनी सामान्य माणसाला त्याची किंमत दाखवून दिल्याने ते 'बबनराव' नव्हतेच, तर गावातील पारावर बसून चकाट्या मारणारा 'बबन्या' होता हेच आता सिध्द झाले. लोक त्यांना विचारतात की, मोदींनी काय दिलं? फडणवीसांनी काय दिलं? आणि आमदाराने काय दिलं? पण, हे जगावेगळे बबनराव म्हणतात, गावात जे काही मिळालं, ते गेल्या २५ वर्षांत मीच दिलं. इतर कोणत्याही पक्षाच्या नेत्याने तुम्हाला माचिसची डब्बीही आणून दिली नाही. 'तुमच्या आई'चा पगारीही मीच सुरू केला, 'तुमच्या बापा'ची पेंशन मीच सुरू करून दिली. पंतप्रधान नरेंद्र मोदींनी तुमच्या बापाला बियाण्यासाठी सहा हजार रुपये दिले. लाडकी बहीण योजनेंतर्गत तुमच्या आई, बहीण आणि पत्नीच्या नावावर पैसे दिले. तुमच्या अंगावरचे कपडे, पायातील चप्पल-बूट आणि हातातील मोबाइल हे सर्व आमच्या सरकारच्या कृपेने आहे. तरीही आमच्या विरोधात बोलायची हिंमत करतात? आता या बबनरावांना विचारावेसे वाटते की, २०१४ आधी शेतकरी काय नागडे राहत होते काय? त्यांच्या बोलण्याने भाजपाची मानसिकता काय आहे? ते महाराष्ट्रातील सर्वसामान्य शेतकरी, कष्टकरी, मध्यमवर्गीय, गोरगरीब नागरिकांना दाखवून दिली, असेच आता म्हणावे लागेल. सरकार शेतकऱ्याला लाडक्या बहिणींना पैसे देते म्हणजे उपकार करत नाही किंवा हे पैसे सरकार देत असताना कोणीही सरकारकडे मागणी केली नव्हती, मोर्चे काढले नव्हते. आपली सत्ता जाणार म्हणून केलेला तो उद्योग होता. त्या भीतीपोटीच लाडक्या बहिणींना पंधराशे रुपये महिना सुरू केला, शेतकऱ्यांना वाषिंकर सहा हजार सुरू केले. याचा अर्थ तुम्ही तुमच्या खिशातून हे पैसे देत नाही. हे पैसे तर सर्वसामान्य जनतेच्या कराच्या रूपाने जमा झालेल्या पैशातून शेतकऱ्यांच्या लाडक्या बहिणींचा खात्यात येतात. बबनराव तुम्ही आज जे सांगताय की, मोदींच्याच पैशाने तुमच्या पायात चप्पल आहे, अंगावर कपडे आहे, तर मोदी पंतप्रधान होण्याच्या आधी या महाराष्ट्रातील शेतकरी हा काय बिना कपड्याचा नागडा राहत होता काय? बिना चपलेचा आपली शेती कसत होता काय? खरंतर बबनराव तुम्हाला सत्तेचा माज चढला आहे आणि हा माज जनता एक ना एक दिवस नक्कीच उतरवेल. हा माज उतरणारच होता, म्हणूनच तुम्ही शेतकऱ्यांसाठी, बहिणींसाठी विविध योजना अमलात आणल्या. बबनराव देश २०१४ च्या पूर्वीही शेतकरी, कष्टकरी, कामगार, देशातील नागरिक यांच्या घामावरच चालत होता. त्यापूर्वी सुद्धा शेतकऱ्याच्या आत्महत्या होत होत्या आणि त्यानंतर सुद्धा शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या होत आहेत. एवढी सत्तेची गुर्मी असेल तर शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या का थांबत नाही बबनराव?

परतु तालुक्यातील वादूर गावात हर घर सोलर योजनेच्या उद्घाटन कार्यक्रमात बबनरावांनी जी मुक्ताफळे उधळली त्याला तोंडच नाही. पारावर बसणाऱ्यांना विशेषतः तरुण रिकामचोट आहे म्हणत त्यांनी टीका केली. पण त्यांना 'रिकामचोट' का रहावे लागते, याचा कधी त्यांनी गांधीवांने विचार केला का? लोकशाहीत ही भाषा योग्य वाटते का बबनराव? खरं म्हणजे तुमचे कपडे, बूट या जनतेमुळे मिळाले. आमदारकी जनतेमुळे प्राप्त झाली. तुमच्या गाडीतील डिझेल जनतेमुळेच आहे. तुमचे विमानाचे तिकीट जनताच काढते. विधानसभेतील सध्याचे स्थान जनतेमुळेच आहे. पण बबनराव हवेत गेले, ते खाली यायलाच तयार नाही. लोणीकरांचा 'तोल' गेला की त्यांचे 'लोणी' नासले, हे पहावे लागेल. याआधीही लोणीकरांनी एका सभेत बोलताना ग्रामस्थांना इशारा दिला होता. विधानसभा निवडणुकीत लीड न मिळाल्याने लोणीकरांनी बोरगावात बोलताना म्हटले की, पाच वर्षांमध्ये कमळाचं एक बटन दाबायचं तेही केलं नाही. मी गावाला आठ कोटींचा सिमेंट रोड दिला. मला मत द्या किंवा नका देऊ. मी दोन-तीन वेळेस चव पाहणार, नाहीतर गावावर फुली मारणार. आता परिसराने बबनरावांना घायचे काय बाकी राहिले?

बबनराव लोणीकर परतुरमधून १९९९, २००४, २०१४, २०१९ आणि २०२४ मध्ये निवडून आले आहे. देवेंद्र फडणवीसांच्या २०१४ ते २०१९ या सरकारमध्ये पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री होते. तरीही त्यांच्यावर

हे कसले 'बबनराव' हा तर गावचा.. ?

अन्याय झाला असे त्यांना वाटते.

शेतकरी हिताच्या चळवळीचे मुद्दे त्यांनी विधानसभेत मांडल्याचे कधी कोणी ऐकले नाही. शेतकऱ्यांविषयीची कळवळ दाखविली असती तर त्यांच्या विषयीचा आदर खूप

वाढला असता. भ्रष्ट राजकीय वातावरणात शेतकऱ्याची बाजू प्रामाणिकपणे मांडणारा आज तरी कोणीही दिसत नाही.

एका बाजूला शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या सुरूच असताना दुसऱ्या बाजूला मंत्र्यांची प्रॉपर्टी

आकाशाला जाऊन पोहोचत आहे. संजय शिरसाठ नावाचे मंत्री शेकडो कोटी रुपयाचे हॉटेल अल्प किमतीत ताब्यात घेत आहे. ते कमी पडले म्हणून नाशिक जिल्ह्यातील त्र्यंबकेश्वर येथे जमीन घेत आहे.

बबनशेत इकडे पण लक्ष द्या ना!

अतिवृष्टीचा तडाखा, शेतमालाला भाव नाही, सरकारकडूनही पुरेशी मदत नाही या सर्व परिस्थितीत शेतकरी हतबल झालेला दिसून येतोय. त्यात कोरोना काळात त्यांच्या वाट्याला नको ते आलं. अशात मुलांचं शिक्षण, बँका आणि खाजगी कर्ज याच शेतकरी पुरवठून गेला आणि अशात मग अनेक शेतकऱ्यांनी आत्महत्येचा मार्ग निवडला. अडीच वर्षांत राज्यातील सहा हजार ५८९ नी आत्महत्या केल्या आहे. हा आकडा खुप धक्कादायक आहे. शेतकरी आत्महत्या रोखण्यासाठी अनेकदा प्रयत्न झाले, पण त्याची प्रभावी अंमलबजावणी झाली नाही. आत्महत्याग्रस्त शेतकरी परिवाराला सरकारच्या सर्व योजनांचा लाभ एकाच ठिकाणी मिळवा, अशी सोय करण्याचा निर्णय झाला. पण, पुढे काही झाले नाही. सर्वाधिक शेतकरी आत्महत्या अमरावती विभागात झाल्या आहेत. अडीच वर्षांत त्याठिकाणी दोन हजार ८०१ तर संभाजीनगर विभागातही दोन हजारांहून अधिक शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या. आत्महत्याग्रस्त शेतकरी कुटुंबाला सरकारकडून दोन-तीन लाखांची मदत मिळते. पण, मदत देण्याआधी आत्महत्येची कारणे, तो शेतकरी होता का, अशा विविध कारणांची पडताळणी केली जाते. अडीच वर्षांत सहा हजार ५८९ शेतकऱ्यांपैकी एक हजार ७०० कुटुंबांना अद्यापही मदत मिळालेली नाही. हतबल बळिराजाकडून खासगी सावकारांनी व्याजाने दिलेल्या रकमेपोटी जमिनी बळकावल्याच्या तक्रारी वाढत आहेत. अशावेळी बबनराव तुम्ही त्यांच्यासाठी काय केले ते तरी एकदा सांगा!

वर्षा सहलीचा आनंद लुटा पण...

राज्यात सर्वदूर पाऊस पडत आहे. काही ठिकाणी संततधार तर काही ठिकाणी मुसळधार पाऊस कोसळत आहे त्यामुळे वातावरण प्रफुल्लित झाले असून परिसर हिरवाईने नटला आहे. नव्या दुग्धी भरून वाहत आहेत. तलाव विहिरीही भरल्या आहेत. धबधबे कोसळत आहेत. शेतशिवाराने हिरवा शालू नेसल्याने सर्वत्र आनंदाचे वातावरण निर्माण झाले आहे. डोंगर दऱ्यातून फेसळणारे धबधबे अनेकांना आकर्षित करत आहेत. विशेषतः तरुणांना या निसर्ग सौंदर्याचं आकर्षण जास्त आहे. त्यातही शहरात राहणाऱ्या वर्गाला निसर्गाचे जास्त कौतुक असते कारण त्यांना निसर्गाचा जास्त सहवास लाभत नसतो.

अशी मंडळी निसर्गाची नवलाई अनुभवायला पावसाळ्यात आवजून घराबाहेर पडतात. वर्षा सहलीचे आयोजन करतात. वर्षा सहलीच्या आणि पावसाळ्यातील निसर्ग सौंदर्याचं अनुभव घेत असताना काही पर्यटकांना उत्साहाचे भान राहत नाही. विशेषतः तरुण वर्ग अतिउत्साहाच्या भरात नको ते धाडस करतात आणि त्यातून एखादी मोठी दुर्घटना घडते.

अर्शेच एक मोठी दुर्घटना मागील वर्षी लोणावळ्यात घडली होती. या दुर्घटनेचा व्हिडिओ सोशल मीडियावर व्हायरल झाला होता. लोणावळ्यात वर्षा सहलीसाठी आलेल्या अन्सारी कुटुंबातील नऊ सदस्य लोणावळा धरणाच्या पाठीमागे असणाऱ्या बुशी धरणावर वर्षा विहाराचा आनंद घेण्यासाठी गेले होते. मात्र पाण्याचा प्रवाह अचानक वाढल्याने अन्सारी कुटुंबातील पाच जण वाहून गेले. त्यात लहान मुले व महिलांचा देखील समावेश आहे.

या घटनेने संपूर्ण महाराष्ट्र व्हळवळत असतानाच ताहिणी घाटातील प्लस व्हॅलीतील नदीत एका तरुणाने रील बनवण्यासाठी उडी मारली त्यात तो तरुण वाहून गेला अर्थात अशी दुर्घटना घडल्याची ती पहिली वेळ नव्हती मागीलवर्षीच खालापूरच्या साई बंधाऱ्यात पोहण्यासाठी गेलेल्या चार विद्यार्थ्यांचा बुडून मृत्यू झाला होता.

दोन वर्षांपूर्वीतर अशा अनेक दुर्घटना घडल्या होत्या. २०२३ साली चंद्रपूर जिल्ह्यातील नागभीड तालुक्यातील घोडझरी सिंचन तलावात बुडून चार तरुण मरण पावले होते. त्यातला एक तरुण सेल्फी काढण्याच्या नादात तलावात घसरला त्याला वाचवण्याच्या नादात पाण्यात उतरलेल्या इतर तीन तरुणांना देखील जलसमाधी मिळाली.

पावसाळ्यात अशाप्रकारच्या दुर्घटना सातत्याने घडतात. याआधीही अशा अनेक दुर्घटना घडल्या आहेत आज यापुढेही घडणार आहेत कारण वर्षा सहलीसाठी आलेले पर्यटक शिस्तीचे पालन न करता नको ते धाडस करतात विशेषतः

प्रयाम ठाणेदार
दौंड, जिह्मा पुणे
९९२२५४६२९५

तरुण वर्ग सेल्फी काढताना, रिल बनवताना स्वतःचा जीव धोक्यात घालतात.

वर्षा सहलीचा आणि पावसाळ्यातील निसर्ग सौंदर्याचं अनुभव घेत असताना काही गोष्टींची खबरदारी घेण्याची गरज आहे. सध्या कुठेही गेल्यावर सेल्फी घेणे, व्हिडीओ बनवले, रील बनवणे, फेसबुक लाईव्ह करणे हा ट्रेंड झाला आहे. या ट्रेंडच्या नावाखाली अनेकदा उंच धोंगरावरून, घाट माथ्यावरून, धबधब्याच्या टोकावरून, चारचाकी गाडीच्या टफावरून किंवा खिडकीतून तोंड बाहेर काढून, दुचाकी वरून स्टंट करून व्हिडीओ बनवले जातात. सेल्फी काढले जातात, रिल बनवले जातात. मात्र पावसाळ्याच्या दिवसात हे प्रकार जीवावर बेतू शकतात.

लाईक, शेअर आणि कमेंटच्या नादात तरुणवर्ग हे धाडस करतात मात्र हेच धाडस मोठ्या दुर्घटनेस निमंत्रण देणारे ठरते. पावसाळ्यात रस्ते अधिक घसरत झालेले असतात. खड्ड्यांमध्ये पाणी साचल्यामुळे खड्डा किती मोठा आहे याचा नेमका अंदाज येत नाही. काहीतरी थ्रिलिंग करणाऱ्या नादात शरीराला इजा करून घेणे योग्य नाही. नदी, तलाव, धरणे, धबधबे याठिकाणी सहलीस गेल्यावर तर अधिक दक्ष राहावे लागतात. कारण तिथे एखादी छोटी चुकही जीवघेणी उरु शकते. नदी, तलाव, धरण, समुद्र या ठिकाणी पोहण्यास गेलेले तरुण बुडून मरण पावल्याच्या घटना याआधी अनेकदा घडल्या आहेत.

खरंतर याबाबतीत पर्यटकांनी स्वतःच काळजी घेतली पाहिजे पण उत्साहाच्या भावात अनेकाना त्याचे भान राहत नाही म्हणून पर्यटनस्थळांच्या व्यवस्थापनाने याबाबतीत काळजी घेतली पाहिजे. सावधानतेच्या सूचना ठळकपणे लिहिल्या पाहिजेत. पाण्याची पातळी किती असल्यास कोणत्या मर्यादेच्या पुढे जाणे धोक्याचे आहे, याबाबत संबंधितांना इशारा दिला पाहिजे. धबधबे पाहण्यास गेलेल्या पर्यटकांना तर तशा सूचना देण्याची सक्त गरज असते. अशा ठिकाणी मुसळधार पावसात जाणे तर चुकीचेच असते. त्याचप्रमाणे गड, किल्ले, डोंगरमाथ्यावर भटकताना देखील भान ठेवणे तितकेच गरजेचे असते.

अशा ठिकाणी जोराचा पाऊस आला तर कोणती खबरदारी घ्यावी तसेच अशावेळी कोणत्याही प्रकारचा अपघात होऊ नये याची कोणतीही तजवीज केलेली नसते. त्यात काही महाभाग अशा ठिकाणी मद्यपान करून पर्यटनाला जातात. तरुणांनी हे कटाक्षाने टाळले पाहिजे. पर्यटकांनी स्वतःची व स्वतः बरोबर आलेल्यांचीही काळजी घेतली पाहिजे. वर्षा सहलीचा मजमुराद आनंद लुटा, मजा करा पण ही मजा जीवावर बेतणार नाही याचीही काळजी घ्या.

■ ■ ■

नुकतीच राज्य सरकारच्या मॉनिमंडळाची कॉन्फिरेट बैठक मंत्रालयात पार पडली. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या या बैठकीत आठ मोठे निर्णय घेण्यात आले. त्यात शक्तिपीठ महामार्गाला अग्रस्थान देण्यात आले.

समुद्री महामार्ग आणि इतर महामार्ग अक्षरशः भ्रष्टाचाराने पोखरला गेला. दीडशे कोटीत बांधलेल्या रस्त्यावरील खड्डे बुजविण्यासाठी आता दोनशे कोटी लागत आहे. असं असलं तरीही राज्यातील अठरा तीर्थक्षेत्रांना जोडणाऱ्या शक्तिपीठ महामार्गास अनेक जिल्ह्यात शेतकऱ्यांचा विरोध असतानाही मंत्रिमंडळ बैठकीत मंजुरी देण्यात आल्याने शेतकरी, आंदोलक आक्रमक होतील, हे चित्र स्पष्ट आहे. यातीलच एक निर्णय म्हणजे जलसंपदा विभागातील कोयना धरणाच्या पायथ्या विद्युतगृहाच्या प्रकल्पास सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली. पण...

इचमपल्ली प्रकल्प हा गोदावरी नदीवर प्रस्तावित असलेला एक बहुउद्देशीय प्रकल्प आहे. या प्रकल्पाचे मुख्य उद्दिष्ट जलविद्युत उत्पादन, सिंचन आणि पूर नियंत्रण आहे. या प्रकल्पाचे लक्षक्षेत्र तेलंगणा राज्यात आहे, पण जमीन आणि जंगल महाराष्ट्रातील सिरोंचा तालुक्यात आहे, ज्यामुळे पुनर्वसन एक आव्हान आहे. तसेच या प्रकल्पामुळे सिंचन आणि जलविद्युत निर्मितीमध्ये वाढ होईल, पण त्याचबरोबर पुनर्वसन आणि पर्यावरणावर होणारे परिणाम यांचा विचार करणे आवश्यक आहे.

१९७८ मध्ये गोदावरी खोऱ्यावर नेमलेल्या पाणी वाटप लवादाने विदर्भाच्या वाट्याला दिलेल्या पाण्याचे नियोजन करण्यात महाराष्ट्र शासन अपयशी ठरले. सिरोंचा तालुक्याला लागून १९८०-८५ मध्ये इचमपल्ली प्रकल्प निर्माण करण्याचा प्रयत्न तत्कालीन आंध्रप्रदेश सरकारने केला होता. त्यावेळी ज्येष्ठ सरकासेवक बाबा आमटे यांनी या प्रकल्पाला

आहे. दुसरीकडे आता तेलंगणामधील करीमनगर जिल्ह्यात येणाऱ्या महादेवपूर तालुक्यातील इचमपल्ली प्रकल्पावर तेलंगणाने लक्ष केंद्रित केले आहे.

विशेष म्हणजे छत्तीसगड राज्याचा भूभागही या प्रकल्पाला लागून असल्याने जलऊर्जा प्रकल्प निर्माण करण्याच्या हालचाली चालल्या आहे. यासाठी तेलंगणाचे सुपुत्र असलेले महाराष्ट्राचे राज्यपाल सी. विद्यासागर राव यांच्या सत्काराचे आयोजन करून तेलंगणा सरकारने इचमपल्लीसाठी मदत करावी, अशी आग्रही भूमिका त्यांच्यापुढे मांडली.

विशेष म्हणजे या प्रकल्पामुळे हैद्राबादची तहान भागणार असल्याने आंध्रप्रदेशचे तत्कालीन मुख्यमंत्री चंद्रबाबू नायडूसह वाय. एस. राजशेखर रेड्डी आणि आता तेलंगणाचे मुख्यमंत्री के. चंद्रशेखर रावसुद्धा इचमपल्ली प्रकल्पासाठी प्रचंड आग्रही आहेत.

गडचिरोली जिल्ह्यातील सिरोंच्यात मात्र या प्रकल्पाविरोधात स्थानिकांनी उठाव केला होता. अशा स्थितीत राज्य शासनाने विदर्भातील सिंचनाच्या दुरावस्थेवर लक्ष देणे अत्यंत गरजेचे झाले आहे.

गोदावरी खोऱ्याचे भौगोलिक क्षेत्र सुमारे १५२ लाख हेक्टरचे आहे. त्यापैकी लागवड योग्य क्षेत्र ११२ लाख हेक्टर असून या खोऱ्यातील १५४ अब्ज घनफूट पाणी वापराविना आहे. १९७८ मध्ये नेमलेल्या लवादाने विदर्भाच्या वाट्याला दिलेल्या पाण्याचे नियोजन न झाल्याने आता तेलंगणा विदर्भाच्या पाण्यावर नजर ठेवून आहे.

मुळात गोदावरीचे पाणी विदर्भात रोखल्या गेले असते तर निश्चितच आज विदर्भातील सिंचन स्थिती खूप वेगळी असती यात काही शंका नाही.

शब्दस्पर्शी सुनील शिरपुरे
कमळवेल्ली, यवतमाळ
७०५७१८५४७९
■ ■ ■

आसमंती झुले

आसमंती कोणी बांधलेत झुले आकाशात फुले इंद्रधनु

इंद्रधनु कमान आकाशात झुले चांदण्यांची मुले साक्षीदार

सुंदर रंगाची सजली कमान ताऱ्याच्या समान चमकती

प्रा. सौ. वर्षा विलास कावरे मूर्तिजापूर, जि. अकोला

आकाशात कुणी विखूरले रंग सुंदरता संग निळाईची

इंद्रधनु शोभे निळ्या अंबरात लावलीय वात प्रकाशाची

विस्तीर्ण धरणी मोकळे आकाश रवीचा प्रकाश निसर्गात

पंढरीचा मेळा

अमोल तपासे सीताबर्दी, नागपूर. ९९६०६७३७८९

मेळा आषाढी-कार्तिकीचा, रंगला विठ्ठल नामाचा. गजर हरी विठ्ठुरायाचा, मुखी नाम वारकऱ्यांचा.

विठ्ठल भक्ती रसाची वृष्टी, आनंदाचे भरले अंबर. दर्शनाचे तुफ झाली दृष्टी, विठ्ठल नामाचा गजर.

वैष्णवाचे माहेर पंढरपूर, चंद्रभागेत अंग अंग व्हाऊ. विठ्ठल नामाचा महासागर, सार्थक जन्माचे निरंतर.

धावपळीच्या जीवनात व्यक्ति होतो संत्रस्त संवादासाठी विनोदी शैलीचा कराल वापर चैतन्य संचारेल सर्वत्र ..

हास्याचे उडता कारंजे मन होई ताजे ताजे तनावाला मिळते मुक्ति जिवनाला मिळते शक्ति

पावसाळ्यात संसर्गाच्या आजारांपासून दूर राहाण्यासाठी स्वयंपाकघरातील मसाले ठरतील फायदेशीर

दालचिनी : महिलांमध्ये PCOS आणि PCOD वाढत आहेत. हे त्यांचा हार्मोन्समधील असंतुलनामुळे आहे. पण तुम्हाला काळजी करण्याची गरज नाही कारण दालचिनी यामध्ये फायदेशीर

आहे. ती हार्मोन्स संतुलित करण्यास मदत करते.

लवंग : लवंग तुमच्या आरोग्यासाठी अत्यंत फायदेशीर ठरते. पावसाळ्यात संसर्गाचं धोका वाढतो . बॅक्टेरिया,

बुरशी आणि विषाणूंमुळे अनेक आजार होऊ शकतात. पण तज्ञांच्या मते, लवंग तेवता हे सर्व सूक्ष्मजंतू मारण्याची शक्ती आहे.

पचन सुधारते : मसाल्यांमध्ये पचन सुधारण्याची क्षमता असते. म्हणून, ते अन्नासोबत घेतले जातात जेणेकरून अन्न सहज पचते. जर तुम्हाला पचनाची समस्या असेल तर योग्य मसाल्यांचा वापर करा.

या गोष्टी लक्षात ठेवा मसाले खाल्ल्यामुळे तुम्हाला संसर्गाचे आजार होत नाहीत. मसाल्यांचे सेवन केल्यामुळे तुमची रोगप्रतिकारकशक्ती वाढण्यास मदत होते.

तुम्हाला सर्दी, खोकला किंवा ताप यांच्या सारख्या समस्या होत असतील तर स्वयंपाकघरातील काही मसाल्यांचा वापर केल्यास होतील फायदे. बदलत्या जीवनशैलीमुळे महिलांमध्ये अनियमित पाळीच्या समस्या उद्भवतात त्यांनी मसाल्यांच्या काढ्याचे सेवन करावे. ■ ■ ■

अक्षीकायन
प्रा. अशोक सारडा मेहकर
(९४२९३९३३९)

विनोदाचे महत्व

धावपळीच्या जीवनात व्यक्ति होतो संत्रस्त संवादासाठी विनोदी शैलीचा कराल वापर चैतन्य संचारेल सर्वत्र ..

हास्याचे उडता कारंजे मन होई ताजे ताजे तनावाला मिळते मुक्ति जिवनाला मिळते शक्ति

दारु पिवून शिवीगाळ करणा-यास अटक

वर्धा,: मोरांगणा येथील आठवडी बाजारात दारु पिवून शिवीगाळ करीत धामधूम करणा-यास खरांगणा पोलिसांनी अटक केली, सुखदेव महादेव मोरे (५०) रा. मोरांगणा येथील आठवडी बाजारात येणा-या जाणा-या लोकांना शिवीगाळ करीत सार्वजनिक शांतता भंग करीत असल्याची माहिती पोलिसांना मिळाली, त्यावरून पोलिसांनी घटनास्थळी पोहोचून त्याला ताब्यात घेत खरांगणा येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात वैद्यकीय तपासणी केली, वैद्यकीय अहवालात तो मद्य प्राशन करून असल्याचे आढळून आले.

धामणगाव (वा) येथे कृषी दिनानिमित्त वृक्षारोपण

महासागर प्रतिनिधी वर्धा, दि. ० १ जुलै

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ अकोलाअंतर्गत बजाज कृषी महाविद्यालय पिंपरीद्वारे राबविण्यात येणाऱ्या ग्रामीण जागरूकता व कार्यानुभवच्या विद्यार्थ्यांनी धामणगांव(वा)येथेकृषी दिन साजरा केला .कृषी विद्यार्थ्यांनी गावात जागरदिंडीकाढून शेतीविषयी

जनजागृती करीत गावात विविध ठिकाणी वृक्षारोपण केले.

ग्रामपंचायत भवनात कार्यक्रम आयोजित केला. त्यामध्ये शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन आणि विविध शासनाच्या योजनाबाबत माहिती देण्यात आली. यावेळी रेस्मा कुचेवार सरपंच, उपसरपंच, ग्रा. अधिकारी राहुल जुमडे, प्रफुल कुचेकर, अनिल

साहुर येथे अंगणवाडीसमोर पालकांनी केला निषेध

काळे झेंडे दाखवून केला रोष व्यक्त

महासागर प्रतिनिधी आष्टी (श),दि. ० १ जुलै तालुक्यातील साहुर येथे गेल्या अनेक वर्षापासून अंगणवाडीचा प्रश्न निर्माण झालेला होता त्याकरिता पालकांनी वारंवार प्रभारी बालविकास प्रकल्प अधिकारी लोखंडे यांच्याकडे लेखी निवेदन, तक्रारी केल्या परंतु यांनी या समस्यांकडे दुर्लक्ष केल्याने पालकांनी आक्रमक पाऊल उचलले आहे अंगणवाडी

सुरू होण्याच्या पहिल्याच दिवशी पालकांनी अंगणवाडी सामोर काळे झेंडे दाखवून व घोषणाबाजी करत निषेध व्यक्त केला.

साहुर ग्रामपंचायतीच्या वतीने सुरुवातीला वार्ड क्रमांक एकची अंगणवाडी ही वार्ड क्रमांक चार मध्ये बांधली आणि नंतर वार्ड क्रमांक चार ची अंगणवाडी ही वार्ड क्रमांक एक मध्ये बांधली म्हणून वार्ड क्रमांक एक च्या मुलांना आपल्या वार्डात अंगणवाडीची

बिल्डिंग असतांना सुद्धा अर्धा किलोमीटर अंतरावर वाहतुकीचे रस्ते ओलंडून वार्ड क्रमांक चारमध्ये जावे लागते. आणि वार्ड क्रमांक चारच्या मुलांना वार्ड क्रमांक एक मध्ये यावे लागणार असल्याने पालक आक्रमक झाले .आणि मुलांना आता अंगणवाडीत पाठवणारच नाही असा निश्चय करीत पहिल्याच दिवशी अंगणवाडी सामोर काळे झेंडे दाखवून रोष व्यक्त केला आहेत. जोपर्यंत जिथले मुले , अंगणवाडीत सेविका, मदतनीस तेथेच येणार नाही तोपर्यंत मुलांना अंगणवाडीत पाठवणार नसल्याचे पालकांनी सांगितले.. आता अंगणवाडीचे . अधिकारी व साहुर ग्रामपंचायत काय निर्णय घेतात याकडे सर्वांचे लक्ष लागले आहे.

सेवानिवृत्तीनिमित्त निरोप व सत्कार कार्यक्रम

महासागर प्रतिनिधी वर्धा, दि. ० १ जुलै प्रा.वासुदेव गोंदाने व प्रा संजय इंगोले यांनी आपले कार्य उत्कृष्टरित्या पार पाडले त्यामुळेच आर्वी परिसरातील विद्यार्थ्यांमध्ये किमान कौशल्यावर आधारित अभ्यासक्रमाची आवड निर्माण झाली. यांच्यामुळे मॉडेल कनिष्ठ महाविद्यालयातील किमान कौशल्यावर आधारित अभ्यासक्रम नावारूपास आला असे प्रतिपादन भारत शिक्षण संस्थेच्या अध्यक्ष अॅड. शोभा काळे यांनी केले. मॉडेल कनिष्ठ महाविद्यालयात इलेक्ट्रिकल

विभागाचे प्रा वासुदेव गोंदाणे व हार्दिकल्कर विभागाचे प्रा संजय इंगोले सेवानिवृत्त झाल्याबद्दल मॉडेल हायस्कूल, कनिष्ठ महाविद्याल व किमान कौशल्यावर आधारित अभ्यासक्रमाद्वारे निरोप व सत्कार समारंभाच्या कार्यक्रमात केले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षप्राचार्यपद्मा देशमुख तर प्रमुख अतिथी माजी प्राचार्य प्रा. अभय दर्भे, माजी विभाग प्रमुख प्रा संजय बुले, सत्कारमूर्ती प्राध्यापक वासुदेव गोंदाणे, वनमाला गोंदाने, प्राध्यापक संजय इंगोले, निलिमा इंगोले यांची उपस्थिती होती. प्रा वासुदेव गोंदाने व प्रा संजय इंगोले

यांचा उपस्थित मान्यवरांच्या हस्ते संपत्तीक शाल, श्रीफळ व भेटवस्तू देऊन सत्कार करण्यात आला.माजी प्राचार्य अभय दर्भे यांनी सत्कारमूर्तीच्या विषयाचा असलेल्या ज्ञानाचा फायदा विद्यार्थ्यांबरोबर इतरांना सुद्धा वारंवार होत होता, असे सांगितले.

प्राचार्य देशमुख यांनी गोंदाने व इंगोले यांनी केलेल्या कार्याची माहिती दिली. नीलिमा इंगोले, प्रतीक गोंदाने, संदीप संगई यांनी मनोगत व्यक्त केले. यावेळी मनीष चव्हाण, गौरी चव्हाण किरण भागवत आदि उपस्थित होते. प्रास्ताविक भास्कर गौळकर यांनी तर संचालन चवरे यांनी तर आभार विजय ठाकरे यांनी मातले. कार्यक्रम यशस्वी करण्याकरता मॉडेल हायस्कूल, कनिष्ठ महाविद्यालय व एमसीवीसी च्या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी परिश्रम घेतले.

मुलांने वाचन सक्तीचे करा - प्राध्यापक बलविर

विरूळ(आ) : वाचाल तर वाचाल हा बाबासाहेबांचा मुलमंत्र सर्वांनी अंगीकाराला पाहिजे..वाचन हे जिवण आहे..वाचनामुळे अनेक पिढ्या घडल्या.मी आज एकाच शाळेत नौकरी करून सेवानिवृत्त होत आहे. फक्त माझी नविन विद्यार्थी व तरुणांना विनंती राहील..कोणतही पुस्तक असो वर्तमान पत्र असो. वाचन करा असे प्रतिपादन प्राध्यापक संजय बलविर यांनी केले. त्यांच्या सेवानिवृत्तीनिमित्त

शासनाकडे सादर करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या. संत्रा पिकांचे बहाराचे हयापूर्वी सुध्दा नुकसान झाले होते. परंतु शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान पाहता शासनाने विशेष बाब म्हणून संत्रा पिकाचे झालेल्या नुकसानीकरीता मदत जाहीर केली होती. तसेच यासोबतच सन २०२४-२५ मधील नुकसान भरपाईची रक्कम देणेबाबत सुध्दा शासन स्तरावर पाठपुरावा करण्याच्या सूचना जिल्हाधिकारी, वर्धा यांना पत्राद्वारे दिल्यात.

बुद्ध टेकडीवर लोकराजाचे स्मरण करून वृक्षारोपण

महासागर प्रतिनिधी वर्धा, दि. ० १ जुलै

सामाजिक न्याय दिनाच्या निमित्ताने स्थानिक बुद्ध टेकडीवर चला स्मरुया लोकाराजाला हा कार्यक्रम घेण्यात आला,

यावेळी माजी मुख्याध्यापक प्रभाकर भगत अध्यक्षस्थानी होते, प्रारंभी बुद्ध टेकडीवर साफसफाई अभियान राबविण्यात आले, त्यानंतर वृक्षारोपण करण्यात आले, यावेळी लोकाराजा राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज स्वकृतीतून सामाजिक न्याय देणारे राजे होते, असे मत किशोर मस्के यांनी व्यक्त केले, उत्की आणि

कृतीमध्ये कोणतेही अंतर न ठेवता आपल्या संस्थानातील तळागळ्यातील शेवटच्या माणसाच्या उत्थानासाठी कार्य करणारे राजे म्हणजे लोकराजा राजर्षी शाहू महाराज होते, त्यांनी गंगाराम कांबळे यांच्या हॉटेलमध्ये जाऊन चहा घेतला, असे सांगितले,

बुद्ध टेकडीवर राजू थुल, प्रभाकर भगत यांनीही मनोगत व्यक्त केले, संचालन सुनील ढाले, प्रास्ताविक प्रकाश कांबळे, तर आभार प्रवीण कांबळे यांनी मानले, यावेळी राष्ट्रपाल गणवीर, वासुदेव मसराम, नरेश किन्हेकर आर्दिसह अनेकांची उपस्थिती होती.

सहापट्टी खेळणाऱ्यास अटक

महासागर प्रतिनिधी

वर्धा, दि. ० १ जुलै

हिंगणघाट येथील इंदिरा गांधी वॉर्डांतून सटटापट्टीचा जुगार खेळणा-यास पोलिसांनी अटक करून १ हजार ४८५ रुपयांचा मुददेमाल जप्त केला, रमेश लक्ष्मण हेडाऊ (वय ६८, संतोषी माता, इंदिरा गांधी वॉर्ड) असे

अटक केलेल्या आरोपीचे नाव आहे, ही कारवाई शनिवारी हिंगणघाट पोलिसांनी केली. सदर आरोपी इंदिरा गांधी वॉर्ड परिसरात सटटापट्टी जुगार खेळणाऱ्याची संख्या वाढली आहे, यामुळे अनेक नागरिक वासून गेले आहेत, अशातच सदर आरोपी खेळताना आढळून

आला, पोलिसांनी पंचासमक्ष तपासणी केली असता आरोपीकडून आकडे लिहिलेला कागद व नगदी १ हजार ४८५ रुपयांचा मुद्देमाल जप्त केला, घटनेनंतर पोलिसांनी आरोपीविरुद्ध हिंगणघाट पोलिसात तक्रार दिली, यावरून पोलिसांनी गुन्हा नोंद केला.

अॅड.काकडे यांचेवर हल्ला करणा-यांवर गुन्हा दाखल करा

नागरिकांचे पोलिस अधीक्षकांना निवेदन

महासागर प्रतिनिधी वर्धा, दि. ० १ जुलै

किसान अधिकार अभियान संघटनेचे मुख्य प्रेरक अॅड. अविनाश काकडे यांच्यावर हल्ला करण्यात आला. यातील दोषींवर कारवाई करण्यात यावी. अशी मागणी नागरिकांनी पोलिस अधीक्षकांना निवेदनाद्वारे केली आहे.

खासदार अमर काळे यांच्या उपस्थितीत विश्रामगृह येथे आयोजित बैठकीत अॅड अविनाश काकडे यांना विश्रामगृह येथे सचिन वाडई व त्यांच्या पत्नीने मारहाण केली.या हल्ल्याची सखोल चौकशी करून दोषींवर

कारवाई करण्यात यावी, तसेच समाजात कार्यरत असलेल्या नागरिकांवर होणारे अशा प्रकारचे हल्ले रोखण्यासाठी विशेष यंत्रणा वा उपाययोजना आखण्यात याव्यात.अशी मागणी पोलिस अधीक्षक अनुराग जैन यांना निवेदनाद्वारे करण्यात आली.निवेदन देतेवेळी सुदाम पवार, गोपाल दुधाने, प्रफुल कुकडे, प्रवीण भायर, विठ्ठल झाडे, चंद्रकांत ढगे, हरीश इथापे, नरेंद्र मसराम, डॉ अभ्युदय मेघे, उमेश नरांजे ,मोहम्मद शेख, हुसेन, चंदन पाल, बाळ्यसाहेब मिसाळ ,निखिल सातपुते, रवींद्र कडू ,रमेश झाडे, महेंद्र मुनेश्वर,

अनंत ठाकरे, सुधीर पांगुळ,संदीप किटे, मंगेश शेंडे सुनील राऊत, राजू बिडकर अमर काकडे, गजानन गिरडे योगीराज बुरांडे ,गजानन हुलके, विनेश काकडे ,अरुण पेटकर, भाऊराव काकडे ,प्रफुल खोबरे, सचिन ढगे, महेश सावरकर, आकाश भुरे ,धनंजय अग्रवाल, गौतम वासे, संजय गवई, जीवन राऊत, अभिजीत नाखले ,सचिन उगले, मनीष मगर, अनिल मुरडू ,राष्ट्रपाल गणवीर, संजय काकडे, मंगेश भोगाडे, चेतन जाधव, प्रणय कदम, सुनील मोहेकर, गणेश सुरकार, अनिल राऊत, पंकज इंगोले, गुरुदेव वैरागडे, शशिकांत वीरखेडे, प्रवीण पोकळे, ज्योती सेवाग्राम, ज्योती पासवान ,प्रशांत बोरीकर, विजय सरडे, अशोक सूर्यवंशी, विष्णू जीवतोडे, सतीश वळतकर, पुंडलिक ईसानकर, इरफान अली ,चंद्रशेखर दुर्गे, सुनील मोरे, सुनील मोहोळकर, यशवंत ढगे आदींची उपस्थिती होती.

मॉडेलमध्ये प्राध्यापकांचा केला गौरव

विरूळ (आकाजी) : येथील मॉडेल हायस्कूल आणि ज्युनिअर कॉलेमध्ये प्रा. संजय बलवीर यांचा नागरी सत्कार केला, कार्यक्रमाला टी. बी. राठोड, व्ही. एस. गौरी, डी.

शाळेत तीस वर्षे सेवादिली, त्यांचे विद्यार्थी विविध पदांवर कार्यरत आहेत, त्यांचा शाळेच्या वतीने प्राचार्य पी. एम. कडवे यांनी नागरी सत्कार केला, कार्यक्रमाला टी. बी. राठोड, व्ही. एस. गौरी, डी.

के. अढाऊ, एस. जी. गोंडसे, एस. के. बुराडे, पी. व्ही. गावंडे, एस. जी. डुमाले, तुषार वासनिक, वंदना नागदीवे, सारांग डुकरे, संदीप इंगळे, कृष्णा ठाकरे आदी उपस्थित होते.

प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजनेच्या पॅनलवर

समावेशासाठी रुग्णालयांकडून अर्ज आमंत्रित

महासागर प्रतिनिधी

वर्धा, दि. ० १ जुलै

नागरिकांना दर्जेदार आणि परवडणा-या वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी जिल्ह्यातील ३० पेक्षा जास्त खाटा असलेल्या रुग्णालयांचा तसेच विशिष्ट एकल विशेषता असलेल्या १० खाटाच्या रुग्णालयांचा एकत्रित आयुष्मान भारत प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजना आणि महात्मा जोतीराव फुले जन आरोग्य योजना यांच्या पॅनलवर

समावेश करण्यात येणार आहे. इच्छुक पात्र रुग्णालयांनी ऑनलाईन अर्ज सादर करावे, असे आवाहन करण्यात आले आहे.

यामुळे आर्थिक दुर्बल घटकांना मोठ्या प्रमाणात लाभ मिळेल आणि जिल्ह्यातील आरोग्य सुविधा अधिक सक्षम करण्यास मदत होईल. आयुष्मान भारत प्रधानमंत्री जनआरोग्य योजना ही केंद्र सरकारची व महात्मा जोतीराव फुले जन आरोग्य योजना ही राज्य शासनाची

पॅनलवर समावेश प्रक्रियेसाठी पात्रता निकष

३० पेक्षा जास्त खाटा असलेले रुग्णालय किंवा नाक, कान घसा, नेत्र विकार, अस्थिव्यंग आणि पॉलिट्रॉमा, भाजणे, बालरोग शस्त्रक्रिया, कर्करोग उपचार युनिट्स, नवजात आणि बालरोग वैद्यकीय व्यवस्थापन युनिट्स, हिमोडायलिसिस- मुत्रपिंडशास्त्र युनिट्स अशा एकल विशेषता असलेल्या १० खाटांची रुग्णालये जी राष्ट्रीय आरोग्य प्राधिकरण आणि महाराष्ट्र राज्य आरोग्य हमी सोसायटी निकषांची पूर्तता करतील ती आयुष्मान भारत प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजना आणि महात्मा जोतीराव फुल जन आरोग्य योजनांच्या पॅनलवर समावेशासाठी पात्र ठरतील. यामध्ये आधुनिक वैद्यकीय उपकरणे, प्रशिक्षित वैद्यकीय कर्मचारी आणि उच्च दर्जाची रुग्णसेवा यांचा समावेश आहे. पॅनलवरील रुग्णालयांमध्ये या दोन्ही योजनांतर्गत लाभार्थ्यांना मोफत उपचार मिळतील यामुळे गंभीर आजारांवरील उपचार परवडणारे होतील. आणि रुग्णांचे आर्थिक भार कमी होईल. पॅनलवर समावेशासाठी रुग्णालयांनी संकेत स्थळावर ऑनलाईन अर्ज सादर करावा. तसेच अधिक माहितीसाठी जिल्हा सामान्य रुग्णालय वर्धा येथीलदुरध्वनी क्रमांकावर किंवा जिल्हा समन्वयक किंवा जिल्हा शल्य चिकित्सक यांच्या संपर्क साधावा, असे जिल्हा सामान्य रुग्णालयाच्यावतीने कळविण्यात आले आहे.

योजना योजना असून योजनेंतर्गत आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत कुटूंबांना दरवर्षी ५

लाख रुपयांपर्यंत मोफत वैद्यकीय उपचार प्रदान करण्यात येते. यामध्ये १

हजार ३५६ प्रकारच्या शस्त्रक्रिया आणि विशो उपचारांचा समावेश आहे.

दयाल नगर येथे बाल संस्कार शिबिर उत्साहात

महासागर प्रतिनिधी

वर्धा, दि. ० १ जुलै

स्थानिक दयाल नगर येथील झुले लॉन येथे विद्यार्थ्यांसाठी बाल संस्कार शिबिराचे आयोजन नुकतेच करण्यात आले होते, या कार्यक्रमाला प्रमुख पाहुणे म्हणून अहमदाबाद येथील कांचन उपस्थित होत्या, या शिबिरात नामस्मगान, जप तप, योग, योगासन, मोबाईल, दुष्परिणाम, व्यक्तीमत्व, विकास आचरण आदी बाबी शिकविण्यात आले, यावेळी उपस्थित विद्यार्थ्यांना सन्मानित करण्यात आले, तसेच शालेय साहित्य वाटप करण्यात आले, यावेळी बाल संस्कार शिबिराचे पदाधिकारी यांनी अथक परिश्रम घेतले.

आजचा वाढदिवस

दै. महासागर

परिवारातर्फे शुभेच्छा

प्रा. मेधा उरकांदे

ज्योती निकम

मनीषा धोडे

रागिणी शेंडे

शोभा इजनकर

संतोष शोगावकर

नरेंद्र हाडके

बालेश मोरवाल

प्रा. धैर्यशील ताकसांडे

: आरएनआय रजिष्ट्रेशन क्रमांक :

६६०३२/१९९७

महासागर

मालक, मुद्रक, प्रकाशक श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक यांनी अरुणोदय प्रेस, कॉटन मार्केट, नागपुर १८ येथे छापून दैनिक महासागर कार्यालय, परमार कॉम्प्लेस हवालदारपूर वर्धा - ४४२००१ येथे प्रकाशित केले आहे.

संपादक- श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक, मुख्य कार्यालय मो.नं. ७४४७७३५८५१, ९९२२९७००२३ स्थानिक संपादक नरेंद्र देशमुख मो. ९०११०५८३७२ (पो.बी.आय. कायधानुसार संपादकीय जबाबदारी यांचेवर राहिल.

देशात एकच टाहो : रोजी, मजुरी, नोकरी, काम द्या हो!

भारतात सन १९८० ते सन १९९५ या काळात मोठ्या प्रमाणात बेकारी होती. परंतु मुक्त अर्थव्यवस्थेमुळे देशातला रोजगार निर्मितीचा प्रश्न बऱ्याच अंशी निमीतीचा प्रश्न बऱ्याच अंशी कमी झाला होता. मात्र सांप्रतकाळी तर त्याहून चिंताजनक स्थिती निर्माण झाली आहे. सन २०२४च्या निवडणूकींनंतर रोजगार उपलब्ध करून दिले जातील अशी युवकांना व जनतेला अपेक्षा होती, मात्र सारे स्वप्न धुळीस मिळाले. बेकारीची समस्या दिवसेंदिवस वाढतच आहे. जुन्या

कृष्णकुमार आनंदी गोविंदा निकोडे
गडचिरोली
९४२३७९४८८३

नोकरदारांना दोन-दोन, तीन-तीन अतिरिक्त प्रभार सांभाळताना तारेवरची कसरत करावी लागत आहे. तरीही नोकर भरतीला ब्रेक लावलेले आहेत.

सुशिक्षित बेरोजगार मिळले ते काम करत आहेत. फक्त पोलिस भरती सुरु आहे. त्यात वकीली, डॉक्टरेट, अभियंता, अशा पदव्या मिळविलेले तरुण उतरत आहेत. थोडा थोडका जमिन तुकडा विकून उच्च शिक्षण घेतलेले तरुण हॉटेलमध्ये कपबश्या विसळण्याचे कामसुद्धा शोधत आहेत.

बेकार म्हणजे ज्याला काम मिळालेले नाही असा व्यक्ती होय, बेकारीचा अभ्यास करताना दोन बाबी आधी स्पष्ट झाल्या पाहिजेत, पहिली म्हणजे बेकारीची व्याख्या कार्यकारी लोकसंख्येपर्यंतच मर्यादीत ठेवावी लागते, लोकसंख्येतील ० ते १४ वयोगट व ज्येष्ठ नागरिक इ. घटक वजा केल्यावर जी उरते ती कार्यकारी लोकसंख्या होय. बेकारी म्हणजे अशी स्थिती होय, की जेथे व्यक्ती प्रचलित मजुरीच्या दरावर काम करायला तयार असतो, परंतु त्याला काम मिळत नसते. बेरोजगारीमुळे देशातील मानवी साधनसंपत्तीचा अपव्यय होतो. बेरोजगारीमुळे देशासमोरील अनेक समस्यांमध्ये वाढ होते. बेकारीमुळे देशातील सकल राष्ट्रीय उत्पन्न कमी राहते आणि समाज हा गरीब व मागासलेला राहतो. बेकारीमुळे देशाच्या अर्थव्यवस्थेच्या सुरक्षिततेला धोका निर्माण होतो.

बेकारीची संकल्पना :

(१) अनेच्छिक बेकारी - या बेकारीला दृश्य किंवा उघड बेकारी असेही म्हणतात. ही बेकारी म्हणजे अशी एक अवस्था की लोकांची काम करण्याची पात्रता असते आणि काम करायला तयार असतात, परंतु त्यांना काम प्राप्त होत नाही. ही स्थिती श्रमांका अतिरिक्त पुरवठा व त्या तुलनेत श्रमिकांची कमी मागणी यातून निर्माण होते. यामध्ये माणसांची मनस्थिती नसतानाही असेल ते कामे करावी लागतात तेही विनामोबदला किंवा कमी मोबदला; त्यामुळे त्यांचे हक्कांचे उच्छाटन होत असलेले दिसून येते. तसेच कमी मिळालेल्या मोबदल्याने त्यांच्या परिवारातील आर्थिक अडचणी पूर्ण होत नसल्याने बेकारीचे प्रमाण वाढत असल्याचे दिसून येते.

(२) ऐच्छिक बेकारी - हा बेकारीचा असा प्रकार आहे की जेथे व्यक्ती काम करण्यासाठी पात्र असते पण तिची काम करण्याची इच्छा नसते. खऱ्या अर्थाने ही बेकारीची स्थिती नसून निष्क्रियतेची स्थिती आहे.

(३) न्यून किंवा अर्धबेकारी- ही एक अशी स्थिती होय, की जेथे व्यक्तीची काम

गावातील गुरे, शेळ्या जंगालात नेऊन चारण्याचे काम करू लागले आहेत. सरकारी नोकरीच्या चार-पाच जागेसाठी लाखो तरुणांचे अर्ज जमत आहेत. त्यामुळे छुपी वशिलेबाजी फोफावत आहे. त्यातल्या त्यात अजाचीं शुल्कही गरीबांना आणखी खोल डोहात ढकलणारी असते. रु.९०० ते १००० एवढी मोठी रक्कम जमा करण्यात त्यांचे बरेच दिवस खर्ची पडलेले असतात. कारण कोठेही

त्यांना दररोज १०० रुपयांची मोलमजुरी करावी लागत आहे. गडचिरोली सारख्या त्यांना दररोज १०० रुपयांची मोलमजुरी करावी लागत आहे. गडचिरोली सारख्या अतिदुर्गम जिल्ह्यात जल सिंचनाच्या सोयी नाहीत, त्यामुळे शेतकरी केवळ पावसाच्या पाण्यावर अवलंबून असल्याने शेती पिकली तर पिकली नाहीतर फेकली, अशी बिकट परिस्थिती. उद्योगधंदे, कारखाने, प्रकल्प आदी काहीच नाहीत. त्यामुळे रोजी, मजुरीचीही वाणवाच आहे. सामान्य जनता अन्नान दशेत आहे, जेथील युवकवर्ग सुशिक्षित बेकार- बेरोजगार आहे, तो देश विकसनशील देश आहे, असे कसे काय म्हणता येईल?

करण्याची क्षमता पूर्णपणे वापरली जात नाही, किंवा तिला केनिष्ठ पातळीवर काम करावे लागते. उदा. १. पदव्युत्तर शिक्षित व्यक्तीने पहारेकऱ्याची नोकरी करणे. २.ईजिनअर व्यक्तीने शिपायाची नोकरी करणे.

(४) पूर्ण बेरोजगारी - व्यक्तीकडे पात्रता, कोशल्य, इच्छाशक्ती, असूनही कोणत्याच ठिकाणी काम प्राप्त होत नाही. याला पूर्ण बेरोजगारी म्हणतात **बेकारीचे प्रकार :**

१. ग्रामीण बेकारी- ही बेकारी प्रामुख्याने ग्रामीण भागात दिसून येते. ही एक गंभीर स्वरूपाची समस्या आहे. यामध्ये खालील प्रकार येतात.

अ) हंगामी बेकारी- भारतात बहुतेक शेतकरी लागवडी साठी पावसावर अवलंबून असतात. त्यामुळे वषातून एकदाच पीक घेता येते. यामुळे ग्रामीण शेतमजुरांना केवळ ४ ते ५ महिनेच काम प्राप्त होते व उर्वरित काळ ते बेकार राहतात. म्हणून या प्रकाराला हंगामी बेकारी म्हणतात. ही बेकारी शहरी भागात सुद्धा आढळते. उदा. पर्यटन क्षेत्रातील मार्गदर्शक, लग्नसमारंभातील वादक इत्यादी. ब) प्रचलून बेकारी (छुपी): अति लोकसंख्येच्या अविकसित आणि विकसनशील देशांमध्ये प्रचलून बेकारी ही एक मूलभूत स्वरूपाची समस्या आहे. या प्रकारच्या बेकारीत ज्या ठिकाणी काम करण्यासाठी कमी लोकांची गरज आहे, तिथे गरजेपेक्षा जास्त लोक काम करतात, तेव्हा अतिरिक्त श्रमिकांची सीमान उत्पादकता शून्य राहते. म्हणजेच अतिरिक्त लोक उत्पादनात कोणतीही भर टाकत नाही व छुपी बेकारी निर्माण होते.

उदा. एका कारखान्यात उत्पादन प्रक्रियेसाठी केवळ २० कामगारांची गरज असताना तेथे २५ कामगारांनी काम करणे. येथे अतिरिक्त ५ कामगार हे छुपे बेकार ठरतील व ते उत्पादनात कोणतीही भर टाकत नाही. अशा अतिरिक्त कामगारांनी उत्पन्नाचे मूल्य विनाकारण वाढते.

क) शहरी बेकारी: जी बेकारी शहरी भागांमध्ये आढळून येते तिला शहरी बेकारी

म्हणतात. याचे खालील प्रकार आहेत. सुशिक्षित बेकारी- ज्या व्यक्तीने शिक्षण घेतले आहे आणि त्याची काम करण्याची इच्छा व पात्रता असूनही काम मिळत नसेल, अशा स्थितीला सुशिक्षित बेकारी असे म्हणतात. ही बेकारी दहावी, बारावी पास झालेले, पदवीपूर्व, पदवीधर, पदव्युत्तर शिक्षण घेतलेले या लोकांमध्ये आढळून येते. नोकरियोग्य शिक्षणासाठी जास्त पैसे मोजावे लागतात. अनेकांच्या आर्थिक परिस्थितीमुळे व उच्च शिक्षणासाठी आकारण्यात येणाऱ्या भरमसाठ शुल्कामुळे योग्य शिक्षण घेणे शक्य होत नाही. म्हणूनही बेकारी वाढते.

शिक्षण घेणारे दिवसेंदिवस वाढत असले तरी त्यांच्या शिक्षणासारखे त्यांना काम मिळत नाही. उच्च पदवी घेऊन देखील आज लाखो सुशिक्षित बेकारांचे प्रमाण वाढले आहे.

सरकार कोणतेही असो पण त्या सुशिक्षितांना त्यांच्या पदवी अनुसार काम मिळाले पाहिजे, नाहीतर ही बेकारी भविष्यात खूप वाढेल व त्यांना पाहून येणारी पुढची पिढी ही शिक्षणापासून वंचित राहील, असा विचारही दिसून येतो.

तांत्रिक बेकारी - उत्पादनाच्या तंत्रात बदल झाल्याने जी बेकारी निर्माण होते, त्या बेकारीला तांत्रिक बेकारी असे म्हणतात. शहरी भागात कारखानदार श्रमिकांपेवजी यंत्रांना जास्त प्राधान्य देतात. त्यामुळे उत्पादन खर्च कमी होतो आणि नफा वाढतो. उच्च दर्जाचे तंत्रज्ञान वापरून उत्पादन करणे, यामुळे श्रमिकांना कामावरून कमी केले जाते. त्यामुळे तांत्रिक बेकारी निर्माण होते. धर्षणात्मक बेकारी (संघर्षात्मक बेकारी) - या प्रकारच्या बेकारीमध्ये आर्थिक संघर्षात्मक श्रमिकांना तात्पुरत्या स्वरूपात बेकार व्हावे लागते. यंत्रातील बिघाड, कच्च्या मालाची टंचाई, वीज कपात इ. मुळे श्रमिकांना कामावरून कमी केले जाते. अशा स्थितीत श्रमिकांना एक काम सोडल्यापासून दुसरे काम स्वीकारेपर्यंत बेकार राहावे लागते, म्हणून त्याला धर्षणात्मक बेकारी म्हणतात. कारण या बेकारीच्या मधल्या काळात त्यांनी परिस्थितीशी संघर्ष केलेला असतो.

ड) चक्रीय बेकारी - तेजीच्या अवस्थेनंतर उत्पन्न बेकारी - तेजीच्या अवस्थेनंतर उत्पन्न बेकारी मंदीच्या अवस्थेत प्रभावी मागणीच्या कमतरतेमुळे निर्माण होणाऱ्या बेकारीला चक्रीय बेकारी म्हणतात. हा बेकारीचा प्रकार व्यापार चक्रामुळे निर्माण होतो. मंदीच्या काळात प्रभावी मागणीच्या कमतरतेमुळे आर्थिक क्रिया मंदावतात त्यामुळे उद्योगांचे मालक उत्पादन कमी करतात. परिणामी कामगारांना कामावरून कमी केले जाते. उ. २००८ च्या मंदीमुळे माहिती व तंत्रज्ञान क्षेत्रात अशाच प्रकारची चक्रीय बेकारी निर्माण झाली होती.

इ) संरचनात्मक बेकारी- जेव्हा अर्थव्यवस्थेत संरचनात्मक व तंत्रज्ञानात्मक बदल होतात तेव्हा ही बेकारी निर्माण होते. जेव्हा मागासलेल्या व परंपरागत अर्थव्यवस्थेत संरचनात्मक बदल होऊन ती आधुनिक व विकसित होत जाते तेव्हा मागणीमध्ये मूलभूत स्वरूपाचे बदल होतात. त्यातून संरचनात्मक बेकारी निर्माण होते. ही बेकारी एक दीर्घकालीन घटना होय.

उदा. ऑटो रिक्सांमुळे शहरातील घोडामाडी कालबाह्य झाली म्हणजेच त्यांना संरचनात्मक बेकारी सहन करावी लागली.

भारतातील बेकारीची परिस्थिती : भारतात ग्रामीण व शहरी भागात मोठ्या प्रमाणावर कामगारांना इच्छेविरुद्ध बेकार राहावे लागते,

हे निर्विवाद सत्य आहे. नेमके किती लोक बेकार आहेत, त्याचा अंदाज घेणे कठीण आहे. नियोजन मंडळ, जनगणनेचा अहवाल, तसेच मध्यवर्ती सांख्यिकी संस्था यांना या बाबतीत अचूक माहिती नाही. या बाबतीत काही अंदाज पुढीलप्रमाणे देता येतील- शहरी व ग्रामीण भागातील बेरोजगारी-

बेकारीची कारणे :

१. लोकसंख्या वाढीची जास्त गती- स्वातंत्र्यानंतर भारताची लोकसंख्या वेगाने वाढू लागली. त्यामुळे श्रमशक्ती वाढत गेली. अपुऱ्या आर्थिक विकासामुळे या अतिरिक्त श्रमशक्तीला द्वितीय व तृतीय क्षेत्रात सामावून घेता आले नाही. त्यामुळेच बेकारी वेगाने वाढत गेली.

शेती मशागतीचे मागास स्वरूप- अज्ञान व निरक्षरतेमुळे भारतातील शेतकरी शेतीमध्ये परंपरागत पद्धतीचा वापर करतात. त्यामुळे भूमीची उत्पादकता कमी राहते आणि रोजगार वाढत नाही. सरकारी नोकर भरती बंद- यामुळे सुशिक्षित बेरोजगारी शिगेली गेली. सरकारच्या नोकर कपात मोहिमेद्वारे सुद्धा बेकारीत अवाढव्य वृद्धी होते, परिणामात: बेकारी वाढते.

भारतात सन १९८० ते सन १९९५ या काळात मोठ्या प्रमाणात बेकारी होती. परंतु मुक्त अर्थव्यवस्थेमुळे देशातला रोजगार निर्मितीचा प्रश्न बऱ्याच अंशी कमी झाला होता. मात्र सांप्रतकाळी तर त्याहून चिंताजनक स्थिती निर्माण झाली आहे. बेकारीची समस्या दिवसेंदिवस वाढतच आहे. जुन्या नोकरदारांना दोन-दोन, तीन-तीन अतिरिक्त प्रभार सांभाळताना तारेवरची कसरत करावी लागत आहे. तरीही नोकर भरतीला ब्रेक लावलेले आहेत.

सुशिक्षित बेरोजगार मिळेल ते काम करत आहेत. फक्त पोलिस भरती सुरु आहे. त्यात वकीली, डॉक्टरेट, अभियंता, अशा पदव्या मिळविलेले तरुण उतरत आहेत, थोडा थोडका जमिन तुकडा विकून उच्च शिक्षण घेतलेले तरुण हॉटेलमध्ये कपबश्या विसळण्याचे कामसुद्धा शोधत आहेत. गावातील गुरे, शेळ्या जंगालात नेऊन चारण्याचे काम करू लागले आहेत.

सरकारी नोकरीच्या चार-पाच जागेसाठी लाखो तरुणांचे अर्ज जमत आहेत. त्यामुळे छुपी वशिलेबाजी फोफावत आहे. त्यातल्या त्यात अजाचीं शुल्कही गरीबांना आणखी खोल डोहात ढकलणारी असते. रु.९०० ते १००० एवढी मोठी रक्कम जमा करण्यात त्यांचे बरेच दिवस खर्ची पडलेले असतात. कारण कोठेही त्यांना दररोज १०० रुपयांची मोलमजुरी करावी लागत आहे.

आज सन २०२४ नंतरही विज्ञानयुगात गडचिरोली सारख्या अतिदुर्गम जिल्ह्यात जल सिंचनाच्या सोयी नाहीत, त्यामुळे शेतकरी केवळ पावसाच्या पाण्यावर अवलंबून असल्याने शेती पिकली तर पिकली नाहीतर नासली, अशी बिकट परिस्थिती आवावून आहे.

उद्योगधंदे, कारखाने, प्रकल्प आदी काहीच नाहीत. त्यामुळे रोजी, मजुरीचीही वाणवाच आहे. सामान्य जनता अन्नान दशेत आहे, जेथील युवकवर्ग सुशिक्षित बेकार- बेरोजगार आहे, तो देश विकसनशील देश आहे, असे कसे काय म्हणता येईल?

शिक्षण म्हणजे काय रे भाऊ?

आपले आयुष्य खर्ची घातले त्या महामानवाचे फोटो शिक्षीत लोकांच्या घरात आहेत का? जर हे महापुरुषांचे फोटो घरात लाऊ शकत नाहीत तर यांना शिक्षीत कसे म्हणावे? जो अन्याया विरोधात गुरगुरत नाही ते शिक्षण आहे का ?

आज डोक्यात मेंदू नसलेल्या लोकांनी शिक्षण म्हणजे फक्त नोकरी मिळवून पैसे कमण्याचे माध्यम समजले आहे. परंतु शिक्षण म्हणजे केवळ आर्थिक विकास मुळीच नाही. शिक्षण म्हणजे वैद्विक व वैचारिक परिवर्तन म्हणजे शिक्षण म्हणजे जास्त मार्क्स घेऊन परिक्षा पास होणे मुळीच नाही. शिक्षण म्हणजे फक्त पैसा मिळण्यासाठी नोकरीच्या मागे धावने मुळीच नाही.

शिक्षण माणसाला वैचारिक परिपक्व आणि मानसिक समृद्ध करून मानसमध्ये नैतिकता व प्रामाणिकपणा भरते. शिक्षण माणसाला मानसिक गुलामीतून मुक्त करते, शिक्षण माणसाला समता व सामाजिक न्याय शिकवते,

शिक्षण माणसाला सर्वांसोबत माणसा सारखी वागणूक द्यायला शिकवते, शिक्षण माणसाला स्वतःचा सामाजिक विकास व आपल्या सोबत समाजाचा सामाजिक विकास करायला शिकवते. वरिल बाबी ज्यांच्या अंगी आहेत तो सुशिक्षित आणि त्याने जे आत्मसात केले ते शिक्षण होय.

आज आपण शाळा महाविद्यालयात जाऊन वाचलेल्या पुस्तकाला शिक्षण समजतो. आणि शाळा महाविद्यालयात जे पुस्तके वाचली जातात ती बहुतांशी फक्त मार्क्स मिळावे यासाठीच असतात. त्याचे गांभीर्य, आशय व कारण लोकांना कळतच नाही. एक दोन उदाहरणाद्वारे समजून घेतले तर लक्षात येईल.

पहिले उदाहरण विज्ञानाचे घेऊ कोणत्याही घडणाऱ्या घटनेला काही ना काही आधार नक्कीच असतो.

कोणतीही गोष्ट विना आधार घडत नाही. प्रत्येक घडणाऱ्या गोष्टीमागे कारण असते. आपण आज पेटवली तर ऑक्सिजन मिळतो म्हणून आग जळते, जळणाऱ्याही ऑक्सिजन आवश्यक आहे. हे उदाहरण जगात घडणाऱ्या प्रत्येक गोष्टीला लागू होते, वेगवेगळे सरायेने एकत्र आले तर

प्रत्येक आईवडील बालवयात मुलांचे सर्व दृष्ट पूर्ण करतात. त्यांचे योग्य पालन पोषण करून लहानाचे मोठे करतात. वयात आल्यावर शाळेत नाव घालतात. त्यांना भरपूर पैसा ओतून चांगल्या कोचिंग क्लासेसला शिकायला पाठवतात. दहावी व बारावी पर्यंत त्यांना कोणतीच आर्थिक बाब कमी पडू देत नाहीत.

मुलांच्या सांगण्याप्रमाणे आईवडील त्यांना प्रत्येक वस्तू नेटाने पुरवतात. शाळेत जाण्यासाठी त्यांना भारी किंमतीचे हायफाय कपडे घेऊन देतात.

चांगल्या किंमतीचा गणवेश घेऊन देतात. नियमित घालण्यासाठी महागड्या किंमतीचे कपडे विकत घेतात. शाळा लांब असेल तर मुलाला शाळेत जायला सायकल किंवा बाईक घेऊन देतात.

पैसा किती जाईल व किती राहील? याचा अंदाज देखील पालक लावत नाहीत. फक्त आपल्या मुलांनी भरपूर शिकावे आणि शासनाच्या मोठ्या पदावर विराजमान व्हावे असे प्रत्येक आई-वडिलांचे स्वप्न असते आणि ते स्वप्न सत्यात उतरवणे प्रत्येक मुलाचे कर्तव्य असते. ते कर्तव्य पार पाडण्यासाठी मुलांनी प्रयत्नांची पराकाष्ठा केली पाहिजे.

मुलांच्या सगळ्या शैक्षणिक व शारीरिक गरजा पूर्ण करण्यासाठी प्रत्येक पालक सक्षम असतात. पालक गरीब असोत किंवा श्रीमंत, ते मुलांच्या शैक्षणिक व शारीरिक गरजा पूर्ण करायला कधीच कमी पडत नाहीत.

त्यांना वाटते की, दहावी व बारावी झाल्यावर आपली मुले स्वतःच्या हिंमतीने कष्ट करून शिक्षणाला पैसा लावतील. शिक्षण घेत घेत काम देखील करतील. म्हणून प्रत्येक आईवडील आपल्या मुलांना दहावी व बारावीपर्यंत त्यांच्या शिक्षणाला मोकळ्या मनाने व सढळ हाताने पैसा लावतात. सावकाराचे कर्ज काढून म्हणा किंवा दागदागिने गहाण ठेवून म्हणा ते आपल्या मुलांच्या सर्व गरजा पूर्ण करण्यासाठी लागेल तेवढा पैसा लावतात.

काही मुले आपल्या परिस्थितीची जाण ठेवून अहोरात्र जोमाने अभ्यास करतात. नियमित वाचन व लेखन करू लागतात आणि चांगल्या गुणांनी प्रथम श्रेणीत उत्तीर्ण होतात. आता मुले मोठी झाल्यामुळे आई-वडिलांना वाटते की, पुढील उच्च शिक्षण मुलांनी स्वतःच्या हिंमतीवर शिकावे आणि स्वतःच्या पायावर उभे राहोवे. कमी भरतीला पैसा पुरवायला तर आम्ही आहोतच. असा मानस गरीब कुटुंबातील प्रत्येक आई-वडिलांचा असतो.

गरीब घरातील होतकळ मुले आपल्या परिस्थितीची जाणीव ठेवतात आणि स्वबळाने कष्ट करून शिक्षणाला पैसा लावतात. कारण त्यांना माहीत असते की आपल्याकडे आर्थिक उत्पन्नाचे कोणतेच साधन नाही.

मायबापाने लहानाचे मोठे होईपर्यंत म्हणजेच शालेय जीवन पूर्ण होईपर्यंत आपल्याला सांभाळले, मोलमजुरी करून शिक्षणाला पैसा लावला, आता मायबापाला आपण कुठवर कष्ट करू द्यायचे? त्यांना कुठवर पैसा मागायचा? त्यांच्या जीवावर आपण किती दिवस जगायचे? असे प्रश्न माय बापाच्या कष्टांची जाणीव असणाऱ्या होतकरू मुलाला नक्कीच पडतात.

पण खेदाची बाब अशी की, काही घरातील मुलांना आई-वडिलांच्या कष्टांची जाणीव नसते, आई-वडिलांचा जीवन संघर्ष कळत नसतो, घरातील आर्थिक परिस्थितीची जाणीव नसते, फक्त आई-वडिलांकडून पैसा घ्यायचा आणि त्या पैशावर मौजमजा करायची. शिक्षणाला नावाखाली माय बापाकडून पैसा उकळणे आणि तो पैसा घ्यायनावर उधळणे हे आजकालच्या मुलांचे वैशिष्ट्य बनले आहे.

एक अतिशय गरीब कुटुंबात एका बापाला एक मुलगा व एक मुलगी असते. मुलगी समजदार व जाणकार असते. तिला आई-वडिलांच्या कष्टांची जाणीव असते. म्हणून ती पैशाचा उडवा कधीच करत नसते, तिचे राहणीमान एकदम साधे असते. पैसा जणून वापरणे आणि मायबापाला घर कामात व शेती कामात मदत करणे हे त्या मुलीचे दैनंदिन काम असते. मुलगा मात्र चंगळवादी जीवनाचा शौकीन असतो. त्याला आई-वडिलांच्या कष्टांची जाणीव नसते. त्याला मायबापाचा जीवन संघर्ष माहित नसतो. त्याचे राहणीमान एकदम आलिशान असते.

मित्रांमध्ये राहणे, पाट्यां खाणे, दारू दोसणे, मटका लावणे आणि शिक्षणाच्या नावाखाली माय बापाकडून निघेल तेवढा पैसा उकळणे, हे त्याचे रोजचे काम असते. त्या मुलाचा बाप मात्र हमाली किंवा गजगार करून त्या कुटुंबाचा घर प्रपंच सांभाळायचा, केवळ कष्टाच्या बळावर मुलांचा शिक्षण शिकवायचा, त्यांना मागेल तेव्हा पैसा द्यायचा म्हणजे मुलांचे

मायबापाने आपल्याला कुठवर पोसायचे?

बुद्धिभ्रष्ट चंद्रकांत कांबळे
खंडाळी, ता.अहमदपूर जि. लातूर.
7498715661

म्हणतो की, पोरा माझ्याकडे काही जास्त पैसे नाहीत, फक्त हजार रुपयेच माझ्याकडे आहेत, आणि ते पैसे मी घराचा किराया देण्यासाठी ठेवले आहेत.

किरायादार रोज घरी येऊन पैसे मागत आहे. पैसे नसल्यामुळे मी त्याला देण्याचे टाळत आहे. माझ्याकडे असलेल्या हजार रुपयातील चारशे रुपये तुला देतो. बाकीच तू कोणाकडून तरी मागून घे, असे वडील म्हणतात पण तो मुलगा चारशे रुपये घ्यायला तयार नसतो.

तो बापाला शिऱ्या घालतो, तुम्ही माझ्यासाठी काय केले, असे म्हणतो. तुम्हाला पैसे देता येत नसतील तर तुम्ही मला पैदा का केले? दहा लोकांमध्ये बापाच्या कॉलरला धरून बापाला धक्के देत बोलतो आणि बापाच्या खिशात असलेले हजार रुपये काढून घेतो... काही वेळातच तो किरायादार बापाकडे किराया मागायला येतो आणि त्याला पैसे मागतो, तेव्हा बापाला काय बोलावे हेच कळत नाही, किरायासाठी ठेवलेले पैसे मुलगा हिसकावून घेऊन गेला हो मालक!

म्हणून बाप त्या किरायादाराला सांगतो. किरायादार मात्र काहीच ऐकून घ्यायला तयार नसतो. माझे पैसे आताच्या आत्ताच मला द्या नाहीतर रूम खाली करा असे बजावून सांगतो...बापाला खूप टेशना येते मुलाने केलेला अपमान आणि किरायादारने बोललेले शब्द त्याच्या मनावर आघात करतात. तो एका झाडाखाली बसून दहाडस पडतो आणि त्याला आपण मुलाला जन्म दिल्याचा राखता वाटतो. आपण मुलाला जन्म देऊन काय गुन्हा केला? मुलाला जन्म देण्याचा मोबदला मुलाने असा द्यायचा का?

त्या किरायादाराची यात तेवढी चुकी नसते, तो किरायादार खूप दिवसांपासून आपला थकीत किराया मागत होता पण वडील पैसे नसल्यामुळे किराया देण्यास टाळखट करत होते. पण मुलाची मात्र यात खूप मोठी चूक असते. मुलाने जन्मदात्या बापाला असे अपमानास्पद बोलून व कॉलरला धरून धक्के देणे हे खरंच माणुसकीला अशोभनीय कृत्य आहे. बापाने जन्म दिला म्हणून मरंपर्यंत बापानेच मुलाला पोसायचे का? हे कोणत्या पुस्तकात लिहिले आहे? कोणत्या संताने, महापुरुषाने व तत्त्ववेत्त्याने सांगितले आहे का?

मुलगा कर्तावतां होईपर्यंत मुलाचा सांभाळ करणे, त्याला दहावीपर्यंत शिक्षणाला पैसा लावणे हे बापाचे कर्तव्य असते. कारण दहावीपर्यंत मुले तेवढे सक्षम झालेले नसतात. पण पुढील उच्च शिक्षण स्वतःच्या जीवावर शिकणे हे मुलाचे कर्तव्य असते. कारण तेव्हा मुले सक्षम होतात आणि कोणतेही महनतीचे काम करू शकतात. हे सगळ्या मुलांनी लक्षात घ्यायला हवे.

पण मुलगा लग्नाच्या वयाचा झाला, कोणतेही काम करण्यास सक्षम झाला, त्याला दुनियादारी कळू लागली, त्याला चांगल्या वाईटांची जाणीव होऊ लागली, तरीही मुलाला बापानेच सांभाळायचे असते का?

सांगायचा मुद्दा म्हणजे मुले जसजसे लहानाचे मोठे होत जातात, तसतसे आईवडिलां शरीराने थकत जातात. तेव्हा मुलांनी आई-वडिलांचा सांभाळ करणे, हे प्रत्येक मुलाचे परम कर्तव्य असते पण हल्ली सगळे उलटंच होऊन बसले आहे. मुलांचे लग्न झाले तरीही आईवडील त्यांना जगवताना दिसत आहेत. आता तुम्हीच सांगा मित्रांनो मायबापाने तुम्हाला कुठवर पोसायचे?

पुढवीवर असे कितीतरी मोठी माणसे होऊन गेली त्यांनी स्वतः कष्ट करून शिक्षण घेतले आणि जगाच्या इतिहासात आपले नाव सुवर्ण अक्षरांनी लिहिण्यास भाग पाडले. स्वतः कष्ट करून शिक्षण घेणारे व आपल्या आई वडिलांना सांभाळणारे कितीतरी लोक या जगावर यशस्वी झाल्याचे दिसून येते.

आपल्याला बिरदेवर डोने या मेंढपाळ मुलाचे उदाहरण देता येईल. हा बिरदेवर डोने अतिशय गरीब कुटुंबातील मुलगा होता. तो दिवसभर मेंढ्या राखत अभ्यास करायचा.. आज तो बिरदेवर डोने आयपीएस अधिकारी झाला आहे...त्याची प्रेरणा घेऊन आपण देखील तशी वाटचाल करावी.

हट्ट पुरवण्यात तो कधीच कमी पडायचा नाही. एके दिवशी तो बाप एका कंपनीत हमालीचे काम करत होता. तो एका ट्रॅक्टरमधील ज्यारीचे पोते खाली उतरवायचे काम करत असताना ज्या बापाचा मुलगा त्याच्याकडे आला आणि त्याने बापाकडे पैसे मागण्याचा तगादा लावला.

आज माझा वाढदिवस आहे, आणि मला माझ्या मित्रांना पार्टी द्यायची आहे, त्यासाठी मला काही पैसे हवे आहेत, तुम्ही मला द्या, तो मुलगा अशी मागणी आपल्या बापाकडे घालतो. तेव्हा बाप

म्हणतो की, पोरा माझ्याकडे काही जास्त पैसे नाहीत, फक्त हजार रुपयेच माझ्याकडे आहेत, आणि ते पैसे मी घराचा किराया देण्यासाठी ठेवले आहेत.

किरायादार रोज घरी येऊन पैसे मागत आहे. पैसे नसल्यामुळे मी त्याला देण्याचे टाळत आहे. माझ्याकडे असलेल्या हजार रुपयातील चारशे रुपये तुला देतो. बाकीच तू कोणाकडून तरी मागून घे, असे वडील म्हणतात पण तो मुलगा चारशे रुपये घ्यायला तयार नसतो. तो बापाला शिऱ्या घालतो, तुम्ही माझ्यासाठी काय केले, असे म्हणतो. तुम्हाला पैसे देता येत नसतील तर तुम्ही मला पैदा का केले? दहा लोकांमध्ये बापाच्या कॉलरला धरून बापाला धक्के देत बोलतो आणि बापाच्या खिशात असलेले हजार रुपये काढून घेतो... काही वेळातच तो किरायादार बापाकडे किराया मागायला येतो आणि त्याला पैसे मागतो, तेव्हा बापाला काय बोलावे हेच कळत नाही, किरायासाठी ठेवलेले पैसे मुलगा हिसकावून घेऊन गेला हो मालक!

म्हणून बाप त्या किरायादाराला सांगतो. किरायादार मात्र काहीच ऐकून घ्यायला तयार नसतो. माझे पैसे आताच्या आत्ताच मला द्या नाहीतर रूम खाली करा असे बजावून सांगतो...बापाला खूप टेशना येते मुलाने केलेला अपमान आणि किरायादारने बोललेले शब्द त्याच्या मनावर आघात करतात. तो एका झाडाखाली बसून दहाडस पडतो आणि त्याला आपण मुलाला जन्म दिल्याचा राखता वाटतो. आपण मुलाला जन्म देऊन काय गुन्हा केला? मुलाला जन्म देण्याचा मोबदला मुलाने असा द्यायचा का?

त्या किरायादाराची यात तेवढी चुकी नसते, तो किरायादार खूप दिवसांपासून आपला थकीत किराया मागत होता पण वडील पैसे नसल्यामुळे किराया देण्यास टाळखट करत होते. पण मुलाची मात्र यात खूप मोठी चूक असते. मुलाने जन्मदात्या बापाला असे अपमानास्पद बोलून व कॉलरला धरून धक्के देणे हे खरंच माणुसकीला अशोभनीय कृत्य आहे. बापाने जन्म दिला म्हणून मरंपर्यंत बापानेच मुलाला पोसायचे का? हे कोणत्या पुस्तकात लिहिले आहे? कोणत्या संताने, महापुरुषाने व तत्त्ववेत्त्याने सांगितले आहे का?

मुलगा कर्तावतां होईपर्यंत मुलाचा सांभाळ करणे, त्याला दहावीपर्यंत शिक्षणाला पैसा लावणे हे बापाचे कर्तव्य असते. कारण दहावीपर्यंत मुले तेवढे सक्षम झालेले नसतात. पण पुढील उच्च शिक्षण स्वतःच्या जीवावर शिकणे हे मुलाचे कर्तव्य असते. कारण तेव्हा मुले सक्षम होतात आणि कोणतेही महनतीचे काम करू शकतात. हे सगळ्या मुलांनी लक्षात घ्यायला हवे.

पण मुलगा लग्नाच्या वयाचा झाला, कोणतेही काम करण्यास सक्षम झाला, त्याला दुनियादारी कळू लागली, त्याला चांगल्या वाईटांची जाणीव होऊ लागली, तरीही मुलाला बापानेच सांभाळायचे असते का?

विधीमंडळ अधिवेशन

सचिवांना बांधून सभागृहात आणा

सुधीर मुनगंटीवार यांची विधानसभेत मागणी

■ **महासागर प्रतिनिधी**
मुंबई, दि. १ :
विधीमंडळाच्या पावसाळी अधिवेशनाच्या दुसऱ्या दिवशी आज शेतकऱ्यांच्या मुद्यावरून सत्ताधारी व विरोधकांत चांगलीच शाब्दिक चकमक उडाली. त्यात काँग्रेस सदस्य नाना पटोले यांच्यावर एका दिवसाची निलंबनाची कारवाई करण्यात आली.

पण त्यानंतर सभागृहात उच्चपदस्थ प्रशासकीय अधिकार्यांना पकडून सभागृहात आणण्याची मागणी करण्यासंबंधीचा एक वेगळाच प्रसंग घडला. सत्ताधारी पक्षाच्या ज्येष्ठ सदस्य सुधीर मुनगंटीवार यांनी स्वतः ही मागणी केली. त्यामुळे तालिका अध्यक्षानाही यासंबंधी शासनाला योग्य ते निर्देश द्यावे लागले.

त्याचे झाले असे की, मंगळवारी दुपारी २ च्या सुमारास विधानसभेत महाराष्ट्र विधीमंडळ नियम २९३ नुसार महत्त्वाच्या सार्वजनिक मुद्यांवर चर्चेचा प्रस्ताव मांडण्यात आला. सभागृहातील जवळपास ५० सदस्यांनी हा प्रस्ताव मांडला. पण या प्रस्तावावर चर्चा सुरू होण्यापूर्वीच माजी मंत्री सुधीर मुनगंटीवार यांनी वरिष्ठ सनदी अधिकाऱ्यांच्या सभागृहातील अनुपरिस्थितीचा मुद्दा सभागृहात उपस्थित केला.

सुधीर मुनगंटीवार म्हणाले, सभागृहात चर्चा सुरू असताना संबंधित खात्याच्या सचिवांनी उपस्थित राहणे आवश्यक असते. २९३ ची चर्चा राज्यच्या प्रगतीसाठी आवश्यक असते. आणण सुखी, समृद्ध, प्रगत, पुरोगामी व सुधारणावादी महाराष्ट्र घडवण्यासाठी २९३ ची चर्चा प्रस्तावित केली. पण या चर्चेला विभागाचा एकही सचिव उपस्थित नाही. मंत्री त्यांच्या विभागाच्या कामात व्यग्र असू शकतात. पण विभागाचा एकही सचिव सभागृहात का बसत नाही?

सुधीर मुनगंटीवार यांच्या या मागणीचे सचिव अशा महत्त्वाच्या चर्चेला यायचे. तालिका अध्यक्ष म्हणून तुम्हाला (चेतन तुपे) एक संधी मिळाली आहे. या राज्याची शताब्दी साजरी होईल, तेव्हा तुमचे नावही तिथे आदराने घेता यावे यासाठी तुम्ही २९३ च्या चर्चेला सचिवांनी यायला हवे असे आदेश द्या. त्यानंतरही सचिव बसत नसतील, तर ब्रिटनच्या संसदेत अशा अधिकाऱ्यांना सचिव बसत नसतील, तशी काही परवानगी आपल्याला देता येईल का? हे पाहा. यातून तुमचे नाव सुवर्णाक्षरींनी लिहून घ्या. पुन्हा ही संधी येणार नाही, असे मुनगंटीवार तालिका अध्यक्षाना उद्देशून म्हणाले.

सुधीर मुनगंटीवार यांच्या या मागणीचे सत्ताधारी शिवसेनेचे आमदार अर्जुन खोतकर यांनी समर्थन केले. ते म्हणाले, २९३ चा विषय जवळपास ५० ते ६० आमदारांनी दिला आहे. मुंबईसह संपूर्ण राज्याच्या विकासाचे व्हिजन त्यात आहे. आज अशी उदासीनता असेल तर राज्याचे प्रश्न कसे मार्गी लागतील? सुधीर मुनगंटीवार यांनी सचिवांना बांधून आणण्याचा विचार मांडला. तसे काही करता येते का पाहा, असे खोतकर म्हणाले.

सुधीर मुनगंटीवार व अर्जुन खोतकर यांचा हा रोष एकल्यानंतर तालिका अध्यक्षानी लगेचच शासनाला योग्य ते निर्देश दिले. ते म्हणाले, सभागृहात ही गॅलरी अदृश्य असली तरी, विषय व सभासदांच्या भावना गांभीर्याने घेऊन शासनाने यासंबंधी योग्य ती कारवाई करावी. अनेकदा हे अधिकारी टीव्हीवर सगळे कामकाज पाहतात. गरज असेल तर त्यांचे टीव्ही बंद करा. त्यामुळे त्यांना सभागृहात येण्याची सवय लागेल, असे ते म्हणाले.

महसूल राज्यमंत्री योगेश कदम वाळू चोर

विधान परिषदेच्या पटलावर अनिल परब यांचा आरोप

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १ :**
राज्याचे गृह तथा महसूल राज्यमंत्री योगेश कदम हे वाळू चोर असल्याचा गंभीर आरोप शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे आमदार अनिल परब यांनी मंगळवारी विधान परिषदेत बोलताना केला. या प्रकरणी त्यांनी योगेश कदम यांच्या चोरीचे ठोस पुरावे आपल्याकडे असल्याचा दावा केल्यामुळे या प्रकरणाचे गांभीर्य वाढले आहे. दरम्यान, राज्याचे महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे या प्रकरणी कदम यांच्यावर कारवाई करणार का? असा सवालही त्यांनी या प्रकरणी उपस्थित केला आहे. या आरोपावरून खडाजंगी सुद्धा उडाली.

आमदार आणि मंत्र्यात निधीवाटपावरून वाद

■ **महासागर प्रतिनिधी**
मुंबई, दि. १ :
भाजपचे आमदार विनोद अग्रवाल आणि शिवसेना शिंदे गटाचे माजी भरत गोगावले यांच्यात निधीवाटपावरून विधान भवन परिसरात वाद झाल्याचे समोर आले आहे. अग्रवाल यांनी आमच्या मतदारसंघात निधी मिळवून देत नसल्याचे भरत गोगावले यांना सांगितले तेव्हा थोडा वाद निर्माण झाला होता. विशेष म्हणजे शिंदे गटाकडूनच निधी मिळत नसल्याचा

आरोप केला जातो, परंतु इथे भाजपकडूनच शिंदे गटाच्या

हत्या प्रकरण

फास्ट ट्रॅक कोर्टात

गृहराज्यमंत्र्यांची घोषणा

■ **महासागर प्रतिनिधी**
मुंबई, दि. १ :
मुंब्रा येथे अल्पवयीन मुलीवर झालेला बलात्कार आणि तिची निवृण हत्या ही घटना अत्यंत हृदयद्रावक असून, या प्रकरणात दोषींवर कठोर कारवाई केली जाईल, अशी ग्वाही गृहराज्यमंत्री योगेश कदम यांनी मंगळवारी विधानसभेला दिली.

या गुन्ह्याचा तपास जलदगतीने पूर्ण करून पीडितेला न्याय मिळावा, यासाठी हे प्रकरण गृहराज्यमंत्री योगेश कदम फास्ट ट्रॅक न्यायालयात चालवण्यात येईल, असे ते प्रश्नोत्तराच्या तासात बोलताना म्हणाले. याबाबत सदस्य देवयानी फरादे यांनी प्रश्न उपस्थित केला होता. त्यावर कदम म्हणाले, सदर गुन्ह्यातील आरोपीस अटक करण्यात आली असून त्याच्याविरुद्ध न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल केले आहे. सध्या आरोपी न्यायालयीन कोठडीत आहे. फॉरेन्सिक तपास अहवाल निश्चित वेळेत प्राप्त व्हावा, यासाठी संबंधित यंत्रणांना आवश्यक त्या सूचना देण्यात येणार आहेत.

निकृष्ट दर्जाचा शालेय पोषण आहार

एकनाथ खडसे म्हणाले, राज्यभरात सर्वत्र भेसळ, झुरळ निघणे, अशा घटना घडत आहेत. शालेय पोषण आहारात असे आढळून येते. तक्रार केल्यानंतर नोंद घेतली जात नाही. तक्रारीची नोंद घेण्यासाठी एखादा क्रमांक असावी. अत्यंत निकृष्ट दर्जाचे पोषण आहार हे राज्य सरकारकडून दिले जात आहे. शालेय पोषण आहाराचे जे कोणी ठेकेदार असतील त्यांचे लोपोबंध मोठे असतात, म्हणून कारवाई देखील करायला कोणी धजावत नाही.

सदोष मनुष्यवधाचा गुन्हा दाखल करा - दानवे

विरोधी पक्षनेते अंबादास दानवे म्हणाले, रविंद्र चव्हाण जेव्हा सार्वजनिक बांधकाम मंत्री त्यांचे एक पत्र आहे माझ्याकडे. यात राज्यमंत्री ५५ इंदोरी ते कुंडमळा रस्ता ग्रामीण मार्ग ३१ असे त्यांनी पत्रात लिहिले आहे आणि आताचे मंत्री म्हणतात ते आमचे नाही. राज्यमार्ग ग्रामपंचायतीच्या अंतर्गत येतो का? इथे खबरदारी घेतली गेली नाही. अधिकाऱ्यांना का पाठीशी घालतात? तुम्ही जबाबदारी नाकारत आहात. यात सदोष मनुष्यवधाचा गुन्हा दाखल झाला पाहिजे, जीव काय स्वस्त आहे का? जो दोषी असेल त्याच्यावर कारवाई करा, अशी मागणी अंबादास दानवे यांनी केली.

राजकीय हत्या - अहिर

शिवसेना ठाकरे गटाचे सचिन अहिर यांनी कुंडमळा घटनेवरून सरकारवर गंभीर आरोप केलेत. ते म्हणाले, माझ्याकडे मंत्र्यांचे ११ जुलै २०२४ चे पत्र आहे. त्यात या ब्रिजसाठी ८० हजार कोटींची तरतूद करण्यात आली आहे. मग का नाही या ब्रिजचे काम सुरू झाले? पण तुम्ही आता सांगत आहात की आमची बोर्ड लावले. हे मृत्यू नाही, ही हत्या आहे.

मंत्र्यांवर निधी मिळत नसल्याची तक्रार केली आहे.

बनावट शालार्थ आयडी घोटाळ्याची एसआयटी चौकशी

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. १ :

नागपूरसह संपूर्ण राज्यात गाजत असलेल्या बनावट शालार्थ आयडी घोटाळ्याची या विषयाची समज आणि ज्ञान असणाऱ्या वरिष्ठ आयएसएस तसेच आयपीएस अधिकार्यांची एसआयटी स्थापन करून चौकशी करण्यात येईल, अशी घोषणा शिक्षणमंत्री ददा भुसे यांनी मंगळवारी विधानसभेत केली.

शिक्षण देणे हे पुण्याचे काम आहे. परंतु दुदैवाने शिक्षण विभागातच सर्वात जास्त भ्रष्टाचार होतो, असा घणाघाती आरोप भाजप आमदार प्रवीण दटके यांनी विधानसभेत शिक्षणमंत्री ददा भुसे यांना धारेवर धरताना केला. त्याला उत्तर देताना ददा भुसे यांनी नागपूर विभागात बनावट शालार्थ आयडीचा वापर करून काही चुकीचे प्रकार झाले आहे, हे मान्य केले.

ते म्हणाले, या संदर्भात चौकशीसाठी पोलिस विभागाची एसआयटी स्थापन केली आहे. शालेय शिक्षण विभागाच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांच्या माध्यमातून समांतर तपास सुरू आहे. आतापर्यंत १९ जणांवर फौजदारी कारवाई झालेली आहे. शालेय शिक्षण

मालवाहतूक आणि शालेय बस संघटनांचा ई-चलन कारवाईविरोधात संप

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १ :

राज्यातील ई-चलन कार्यप्रणालीच्या माध्यमातून सुरू असलेल्या अन्यायकारक दंडात्मक कारवाई विरोधात मालवाहतूक आणि शालेय बस संघटनांनी आक्रमक भूमिका घेतली आहे. या पार्श्वभूमीवर राज्यभर चक्का जाम आंदोलनाची हाक देण्यात आली आहे.

मालवाहतूक संघटनांनी मंगळवार, १ जुलैपासून संपाला सुरुवात केली असून राज्यातील सर्व जिल्ह्यांतून या आंदोलनात सहभागी होण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे. त्यानंतर बुधवार, २ जुलै रोजी शालेय बस संघटनांनी संप पुकारला आहे. या संपात अन्यायकारक वस्तूंचा पुरवठा करणाऱ्या वाहनधारकांसह दररोज विद्यार्थ्यांना ने-आण करणाऱ्या बसचालकांचा मोठा सहभाग राहण्याची

बाळासाहेबांच्या स्मारकाचा मार्ग मोकळा

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १ :

मुंबईच्या दादर येथील महापौर बंगल्यातील शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेब ठाकरे यांच्या स्मारकाचा मार्ग आता मोकळा झाला आहे. स्मारकाच्या निर्माणाला २०१७ साली विविध याचिकांद्वारे आव्हान देण्यात आले होते. परंतु, या याचिका उच्च न्यायालयाने फेटाळून लावल्या असून स्मारकाचा मार्ग मोकळा झाला आहे. मुंबई उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायमूर्ती आलेक आराधे आणि न्यायमूर्ती संदीप मारणे यांच्या खंडपीठाने या याचिका फेटाळल्या आहेत. मागील ८ वर्षांपासून आव्हान देणाऱ्या याचिका प्रलंबित होत्या. माहिती अधिकार कार्यकर्ते भगवानजी रयानी, जनमुक्ती मोर्चा संस्थेचे अध्यक्ष मानव जोशी तसेच पंकज राजमाची यांनी स्वतंत्र याचिकेद्वारे बाळासाहेबांच्या स्मारकाला आव्हान दिले होते.

विदर्भातील नऊ जिल्ह्यांत पावसाची मोठी तूट

■ महासागर प्रतिनिधी

नागपूर, दि. १ :

राज्यातील बहुतांश भागात दमदार पावसाने हजेरी लावली असली तरी विदर्भातील अनेक जिल्ह्यांत अद्यापही दमदार पावसाने पाट फिरवली असल्याचे चित्र आहे. नागपूर प्रादेशिक विभागाने दिलेल्या माहितीनुसार गेल्या १ जून ते ३० जून या कालावधीत विदर्भातील ९ जिल्ह्यांमध्ये जून महिन्याच्या सरासरी पावसापेक्षा कमी पाऊस झाला आहे. त्यात फक्त बुलढाणा आणि वाशिम या दोनच जिल्ह्यात जून महिन्याची सरासरी ओलांडली गेली आहे.

१ ते ३० जून या कालावधीत विदर्भात एकूण १७५ मिलिमीटर पावसाची नोंद होते. मात्र यंदा केवळ १५५ मिलिमीटर पावसाचीच नोंद झाली आहे. त्यातल्या त्यात सर्वात कमी पाऊस नागपूर जिल्ह्यात झाला असून सरासरी १७३ मिलिमीटर पावसाच्या तुलनेत फक्त ९८ मिलिमीटर पावसाची नोंद झाली आहे. म्हणजेच पावसाची तूट ४४% इतकी आहे.

भंडारा जिल्ह्यात १८७ मिलिमीटर पावसाच्या तुलनेत फक्त १११ मिलिमीटर पावसाची नोंद झाली आहे. म्हणजेच ही पावसाची तूट ४०% इतकी आहे. अमरावती जिल्ह्यात १५० मिलिमीटर पावसाच्या तुलनेत फक्त १०० मिलिमीटर पाऊस झाला आहे. म्हणजे पावसाची तूट झाली आहे ३३% गोंदिया जिल्ह्यात १९६ मिलिमीटर सरासरी पावसाच्या तुलनेत फक्त १३५ मिलिमीटर पावसाची नोंद झाली आहे. इथे पावसाची तूट ३०% आहे.

वर्धा जिल्ह्यात १७० मिलिमीटर पावसाच्या तुलनेत १३५ मिलिमीटर पावसाची नोंद झाली आहे. चंद्रपूर, गडचिरोली, यवतमाळ आणि अकोला या चार जिल्ह्यात पाऊस समाधानकारक झाला असून बुलढाणा आणि वाशिम या दोन जिल्ह्यात जून महिन्याची पावसाची सरासरी ओलांडली गेली.

शालेय शिक्षण मंत्री ददा भुसे यांची घोषणा; आयएसएस, आयपीएस अधिकाऱ्यांचा समावेश

विभागातील संचालक (योजना) यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती नेमली आहे. चौकशीत दोषी आढळणाऱ्या सर्वांवर कायद्या प्रमाणे कारवाई निश्चितपणे केली जाईल, असे भुसे यांनी सांगितले.

नागपूरमध्ये शिक्षक भरती घोटाळा गाजत आहे. दिवंगत शिक्षणाधिकारी सोमेश्वर नेताम यांच्या बोगस सद्भा घेऊन २०१२ ते २०१९ दरम्यान काही शिक्षकांची भरती करण्यात आली. कोरोना नंतर या शिक्षकांना स्थायी दाखवण्यात येऊन त्यांचे त्या वर्षाचे एरीयस व पगार काढण्यात आले. शिक्षण विभागातील सर्वांनीच हे पैसे वाटून घेतल्याचे दटके म्हणाले.

या प्रकरणात फौजदारी गुन्हे दाखल करण्यात आले आहे काय? यात नेमण्यात आलेल्या सगळ्यांची तपासणी करणार आहात काय? बोगस शिक्षकांचे देण्यात आलेले पगार वसूल करणार आहात काय? शासनाने नेमलेल्या समितीचे अध्यक्ष तीन वेळा बदलले. कारण तीघांवरही गुन्हे दाखल

झाले. तर त्यातील दोघांना अटक झाली. त्यामुळे समितीवर या विषयाची समज असणारे योग्य अधिकारी नेमणार काय? असा प्रश्नांचा भडीमार दटके यांनी केला. राज्यात बनावट शालार्थ आयडीचे प्रस्ताव मान्य करीत २७०० शिक्षक नेमले आहेत.

यावर आरोप निश्चित केले आहे काय? याच्या चौकशीसाठी नेमलेल्या एसआयटीत या विषयाची समज असणारे अधिकारी आहेत का? नुसता नागपूर विभागच नव्हे तर महाराष्ट्रातील इतरही विभागांमध्ये झालेल्या शालार्थ आयडी घोटाळ्याची चौकशी करणार आहात काय? असे अनेक सवाल आमदार दटके यांनी केले.

या प्रकरणाचा छडा लागत नाही तोपर्यंत नागपूर विभागातील कोणत्याही अधिकाऱ्याची उपसंचालक म्हणून नियुक्ती करण्यात येऊ नये. नागपूर विभागातील प्राथमिकसह माध्यमिक शिक्षण विभागातील कर्मचाऱ्या बदलले नाहीतर हा घोटाळा थांबणार नाही असे दटके म्हणाले. आज नागपूर शिक्षण उपसंचालक कार्यालय, वेतन पथकातील एकही अधिकारी भीतीपोटी काम करायलाच तयार नाही. अनेकांनी बहुतांश जणांनी अटकपूर्व जामिनासाठी अर्ज केले आहेत, काहींना मिळाले आहे. मिळाले नाही ते फरार आहेत, याकडे दटके यांनी लक्ष वेधले.

अनियंत्रित कार झाडाला धडकली दोघांचा जागीच मृत्यू

दोघे गंभीर जखमी

■ महासागर प्रतिनिधी

गोंदिया, दि. १ :

जिल्ह्यात देवरी तालुक्यातील चिचगडकडून भरधाव वेगात येणाऱ्या अनियंत्रित कारने रस्त्यालगत असलेल्या बीजाच्या झाडाला जोरात धडक दिली. त्यामुळे कारमधील दोन जण जागीच ठार झाले, तर एक जण गंभीर जखमी झाला. मंगळवार १ जुलै रोजी पहाटे

साडेचारच्या सुमारास देवरी तालुक्यातील परसटोला शिवारात ही घटना घडली. अपघात इतका भीषण होता की, गॅस वेल्व्हिंगने कटिंग करून मृतास व जखमीस कारचा बाहेर काढावे लागले. राजा भारती (वय ३५), सोहेल शेख (वय ३२) असे या अपघातातील मृताचे नाव आहे. तर सलमान शेख (वय २५) असे गंभीर जखमी झालेल्या तरुणाचे नाव आहे. अपघातात कारची धडक इतकी जबर होती की, कार पूर्ण चक्काचूर झाली. पहाटेची घटना असल्यामुळे तीन तासांनंतर मदत मिळाली.

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार देवरी शहरातील तीन तरुण कारने (सी. जी. ०८ आर ६२५५) देवरी चिचगड मार्गावरून देवरीकडे येत होते. चालकाचे परसटोला शिवारातील वन विभागाच्या

नाक्याजवळ स्टॅरिंगवरील नियंत्रण सुटले. त्यामुळे कार रस्त्यालगत असलेल्या बीजाच्या झाडाला जाऊन धडकली.

या अपघातात कार चालक व चालकाच्या शेजारच्या सिटवर बसलेला तरुण जागीच ठार झाले. मागच्या सिटवर बसलेला तरुण समोरच्या व मागच्या सिटमध्ये अडकला. मृत व जखमी देवरीचेच रहिवासी आहेत.

अपघातात सलमान शेख या तरुणाचे पायाचे हाड मोडले. देवरी शहरालगत अपघात झाल्याने पोलीस तसेच नागरिकांनी तात्काळ घटनास्थळी धाव घेतली. घटनास्थळी गोळा झालेल्या नागरिकांनी कारमधील लोकांना बाहेर काढण्यासाठी शर्तीचे प्रयत्न केले. मात्र, त्यांना बाहेर काढता येत नव्हते. त्यामुळे गॅस वेल्व्हिंगने कटिंग करून, मृतास व जखमीस पोलीस कर्मचारी व नागरिकांनी बाहेर काढले. जखमींना १०८ रुग्णवाहिकेने रुग्णालयात दाखल करण्यात आले.

महासागरचे मुख्य संपादक

मा. श्री. श्रीकृष्ण चांडक

यांना ७७ व्या वाढदिवसा निमित्त

विजयराव म. गाखरे

अध्यक्ष पवार जनजागृती मंच

सौ. सरीता वि. गाखरे

माजी जि.प. अध्यक्ष,

राष्ट्रीय महिला अध्यक्षा, जि.प. अमोसिएशन

महिला कार्याध्यक्ष, अ.भा.प. महासंघ

राज्य महिला समन्विका एम.आय.टी.

सौजन्य :

शुभम गुंडतवार

कार्यकारी अभियंता बांधकाम विभाग, जि. प. वर्धा

भास्कर जाधव यांचा घणाघात

■ महासागर प्रतिनिधी

मुंबई, दि. १ :

शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे आमदार भास्कर जाधव यांनी भाजप खासदार तथा माजी केंद्रीय मंत्री नारायण राणे तथा त्यांचे सुपुत्र नीतेश राणे यांच्यावर तिखट हल्ला चढवला आहे.

नारायण राणे हा एहसान फहामोश अर्थात कृतघ्न असा माणूस आहे. मनसे नेते प्रकाश महाजन यांनी त्यांना त्यांची जागा दाखवून दिली आहे. राणे कुटुंबाची

राज व उद्धव ठाकरे यांनी 5 जुलै रोजी मुंबईत विजयी मेळावा घेण्याची घोषणा केली आहे. या पार्श्वभूमीवर नारायण राणे यांनी उद्धव ठाकरे यांच्यावर टीका केली आहे. या पार्श्वभूमीवर भास्कर जाधव यांनी राणे यांच्यावर जोरदार पलटवार केला आहे.